

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

4

ODDER

HØJSKOLE

Årsskrift

1941

Statens pædagogiske Studieforsøg
København

Aarsskrift

for

Odder Højskoles Elevforening

1941

Udgivet af Elevforeningen

21. Aargang

Statens pædagogiske Studiesamling
København

H

ODDER
TH. ERIKSENS BOGTRYKKERI
1941

Statens pædagogiske Studierådning
København

Julebudet.

Julebudet til dem, der bygge
her i Mørket og Dødens Skygge,
det er det Lys, som aldrig slukt,
jager det stigende Mulm paa Flugt,
aabner Udsigten fra det lave,
trøster mildelig mellem Grave.

Julebudet i Vinterens Vaande,
det er Gudfaders varme Aande,
Menneskefaldet til Frelse vendt,
Menneskets Adel paa ny erkendt,
Hjertets Ret til at kæmpe og vinde
evigt slaaet fast trods hver en Fjende.

Julebud under Storm og Torsten
metder og giver Fred paa Jorden.
Fred til at stride vor Strid med Mod,
Fred til at vente paa Enden god,
højt under Medbor og aybt i Sorgen
Fred for baade i Gaar og i Morgen.

*Julebudet til dem, der græde,
det er Vældet til evig Glæde.
Glæd dig da kun hver Menneskesjæl,
stinger end Ormen endnu i din Hæl!
Favn kun trøstlig, hvad Gud har givet,
løft dit Hoved og tak for Livet.*

C. Hostrup.

Forlad os vor Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere.

Stol du kun paa dit Fadervor!
Lad dig derfra ej forlokkes!
Himmel og Jord engang forgaar,
aldrig dog Fadervor rokkes;
det er Guds Ord i Barnemund,
Klippe og Skjold i Farens Stund,
Pant paa Guds-Faderligheden.

Grundtvig.

HVOR har *Grundtvig* haft en egen Evne til at finde de rette Udtryk, som f. Eks. naar han siger om Fadervor, at det er Guds Ord i Barnemund; for det er jo netop det, det er. Naar man som Barn havde bedt sin Aftenbøn, kunde man lægge sig til Ro i tryk Forvisning om, at intet kunde skade én. Ja, det kan man da Gudskelov ogsaa som voksen; men det sker jo ogsaa, at Forstanden kommer frem med sit: Forstaar du nu ogsaa det, du beder? Hvad er egentlig Meningen med dette Tillæg til femte Bøn, om at forlade vore Skyldnere? Vil det sige, at Gud kun forlader os vor Skyld i samme Forhold, som vi forlade vore Skyldnere? Nej, vil man straks sige; det kan ikke være Meningen, for saa vilde vor Syndebyrde nok snart blive saa stor, at det vilde være umuligt at bære den.

Er det da Bøn helt igennem? Er det Bøn om at hjælpe os med at forlade vore Skyldnere? Det er i alle Tilfælde en Maade at forklare det paa, der giver Fred i Sindet.

Men saa kommer den kolde Forstand igen og siger: Ja, men saadan som disse to Sætninger er forbundet sprogligt set, dette »som og« eller »ligesom og«, viser jo, at det ikke kan være Meningen, hvad vi bedst kan overbevise os om ved at tænke paa andre Sætninger, der er

forbundet paa samme Maade. Hvis jeg f. Eks. siger til en Mand: »Hjælp mig med at bygge mit Hus, som og jeg hjælpe dig med at bygge dit«, saa er der kun i den første, men ikke i den sidste Sætning udtrykt en Bøn eller Begæring.

Hvad er da Meningen med dette »som og vi forlader vore Skyldnere?«

Vi maa have fat i vor Bibel, om vi ikke dér kan finde en Forklaring.

Vi lægger da Mærke til, at da Vorherre havde lært Disciplene og, som det synes, tillige Folkeskarerne sin Bøn, følger han til: »Thi forlader I Menneskene deres Overtrædelser, saa skal eders himmelske Fader ogsaa forlade eder, men forlader I ikke Menneskene deres Overtrædelser, saa skal eders Fader ikke heller forlade eders Overtrædelser«

Han har ingen Tilføjelser at gøre med Hensyn til de andre Bønner i Fadervor, men i femte Bøn er der noget, han maa sikre sig, at de forstaar, nemlig dette om den menneskelige Tilgivelse, der er en Nødvendighed for at kunne modtage Guds Tilgivelse.

Her er ikke tale om nogen Størrelse af Tilgivelse. Det er kun Sindelaget, det kommer an paa. Har vi Sindelag til at tilgive vore Medmennesker, saa er vort Sind ogsaa modtageligt for Guds Tilgivelse; men kan vi ikke faa vort Sind indstillet paa at tilgive vore Medmennesker, kan vi heller ikke modtage hans Tilgivelse. Det er derfor ikke noget Krav, der stilles os, men en Paamindelse om den Sindets Indstilling, der skal til for at kunne modtage Guds Tilgivelse.

At det er svært for os at faa det rette Sindelag, kender de fleste nok noget til. Den, der overvinder sig selv, er større end den, der indtager en Stad.

Derfor taler Vor Herre ogsaa Gang paa Gang om den menneskelige Tilgivelse som noget, der maa være i Orden for i det hele taget at komme i det rette Forhold til Gud. Saadan siger han f. Eks., lige før han lærte dem om Bønnen: »Naar du ofrer din Gave paa Alteret og kom-

mer dér i Hu, at din Broder har noget imod dig, saa lad din Gave blive paa Alteret og gaa hen og forlig dig først med din Broder og kom saa og offer din Gave.«

Det er ikke alene, naar vi har noget imod andre Mennesker, men ogsaa naar vi ved, at andre har noget imod os, at vi skal have det bragt i Orden, for at vi kan komme i det rette Forhold til vor himmelske Fader.

Dette med Sindelaget og den menneskelige Tilgivelse griber nok tit dybere ind i vort Gudsforhold, end vi mange Gange aner eller vil være ved.

Vi kender vel alle noget til dette at bede til Gud, men det er, som han slet ikke hører vor Bøn.

Og om det stunddom end dig tykkes,
som døde Sukket uhørt hen,
ak, tro det ej, paa det kan bygges!
Det høres af en trofast Ven!

Ja, saadan er det nok, Gud overhører ikke vor Bøn; men Sindelaget, Vilkaarene, for at vi kan modtage hans Gave, er ikke i Orden.

Da er der ikke andet at gøre end helt at give sig over og bede Gud Helligaand, vor Trøstermand, vær du vor Tunge og vor Tale.

Hver Gang en ærlig Sjæl paa Jord
vil sine Hænder folde
i Jesu Navn, men Bønnens Ord
vil dø paa Læber kolde:
Forbarm dig over Støvets Kaar!
Vis, du paa alt kan bøde
og hvisk til os dit Fadervor,
saa vore Tunger gløde.

Saa vender Barnesindet, det vil sige det tillidsfulde, tilbage, og saa gaar det, som *Grundtvig* ogsaa synger:

og naar min Sjæl blev af sin Grublen træt,
den hviled' sig ved Fadervor at bede.

Ja, for

det er Guds Ord i Barnemund,
Klippe og Skjold i Farens Stund.
Pant paa Guds-Faderligheden.

Hjertelig Hilsen til alle Aarsskriftets Læsere med Ønsket om en glædelig Jul og et godt Nytaar.

Marie og Elisius Johnsen.

Ungdom og Visdom.

DER er et gammelt Ord, som siger, at »Ungdom og Visdom sjældent følges ad«. Det skal som de fleste gamle Ord tages med Forbehold. Men paa en Maade ligger Forbeholdet jo allerede deri, at det hedder »sjældent« og ikke »aldrig«. Det betyder jo, at der lades Plads aaben for den Mulighed, at det omhandlede Følgeskab dog kommer i Stand en Gang imellem.

Derom gør *Grundtvig* i »Bragesnak« (1844) den Bemærkning, at det »aaabenbart« ingensteds i Verden har fundet Sted i saa høj en Grad, som i det gamle Norden og især i Danmark.

I Kong Skjolds og Kong Rollos og Frode Fredegods Tid, da den unge dristige *Tyr* (Guden Tyr eller Tir, som Tirsdagen er opkaldt efter) og den stærke, mandhaftige *Thor*, immer gjorde eet med den gamle, erfarne og vise *Odin*, som (hvilket) er den eneste Maade, hvorpaa Følgeskabet kan finde Sted, for at hekse Erfaringen til sig, førend den kommer af sig selv, det lærer al Erfaring lader sig ikke gøre, og at man umuligt kan blive klog uden Erfaring, det følger af sig selv«.

Odin var »en *Kendsgernings-Mand*«, men han indskrænkede sig naturligvis ikke hverken til de *Kendsgerninger*, man kan se eller tage og føle paa, ej heller dem, man kan opleve paa et halvt eller helt Aarhundrede. Han havde jo de to Ravne, *Hugin* og *Munin*, til sine Hjælpere og saa (efter *Grundtvigs* Beskrivelse) »en midaldrende Frue ved Navn *Saga* (Historien), som boede kun et Par Bøsseskud fra Valhal og havde en meget smuk Mund og en klar Stemme, og tillige smukke Øjne med sikkert Blik, en smuk Pande med megen Vittighed i og

nydelige Smilehuller, og samme Frue besøgte Odin hver evige Dag og sad en Times Tid eller to og snakkede med hende og drak et godt Glas Vin, som hun altid havde, og det af et dejligt Guldbæger, hun selv havde nippet til.«

En mageløs frisk Billedtale om det, der er Højskolens levende Grundlag. Det er — «Bragesnak», javist, og *det* skal være noget fælt vammelt noget for fornuftige Nutidsmennesker at høre paa. Men bortset fra, om vi ikke nok i disse Tider kunde trænge til at høre noget andet end Rædselsmeldingerne ude fra den krigsbærgede Verden og alskens ligeegyldige Rygter fra Nabolaget, turde Grundtvigs Bragesnak være netop det, vi allerhaardst har Brug for til folkelig og menneskelig Selvbesindelse, ja, og altsaa til at forberede det omtalte Følgeskab mellem Ungdom og Visdom efter gammelt, nordisk Mønster.

Ud fra det Eksempel, Grundtvig nævner, Enheden mellem Tyr og Thor og Odin, kan vi da — naar det gælder *Højskolen*, — først tænke paa Følgeskabet mellem de unge og de gamle, som mødes dér, og som det maa være magtpaaliggende rigtig at »gøre eet« med hinanden, faa Føling med hinanden eller, som man siger, komme i Kontakt med hinanden. At dette ikke altid er aldeles ligetil, véd enhver, der har været med i Laget, hvad enten man nu sad paa Tilhørerbænken eller stod paa Talerstolen eller blot deltog i Fritidspassieren. Men det faar ikke hjælpe: Denne »Føling«, denne levende Kontakt, maa og skal tilvejebringes! Ellers falder hele Værket til Jorden. Hvorledes det lader sig virkeliggøre, ja, det er det ikke saa let at forklare for udenforstaaende. I denne Tid — og med Grundtvig i Baghaanden — tør vi vel vove at hævde, at det er *Folkeanden*, der skal danne Bindeleddet, hvilket, ganske jævnt sagt, betyder, at vi, yngre og ældre, maa komme til Forstaaelse med hinanden i Kraft af, at vi alle er Danske og deri har et stort Forhaands-Fællesskab baade i Sorg og Angst og i Glæde og Haab.

Men saaledes, som det gamle Ordsprog almindeligvis udlægges, skal det jo vistnok især understrege den iøjne-

faldende og meget vel begrundede Kendsgerning, at de unge ikke saa nær altid tænker, taler og handler viseligt. Derom kan der selvfølgelig tvistes i de enkelte Tilfælde. Men i det store og hele er det naturligvis rigtigt. Det vil vi ældre i hvert Fald paastaa og kan da ogsaa gøre det uden at fornærme nogen, naar vi lader det gælde os selv, som *vi* var i *vor* Ungdom. Hvis det blev os tilbudt at begynde Livet forfra og leve *vor* Ungdom om igen, kunde vi nok maaske tænke os at tage imod Tilbudet, men vistnok paa den Betingelse, at vi kunde faa Lov at medtage den Livserfaring, som vi har erhvervet os indtil nu. Det ene er lige saa umuligt som det andet.

Hvad derimod ikke er umuligt, men netop maa være Genstand for bevidst Stræben baade hos gamle og unge, er Udveksling af Erfaringer til gensidig Foregøelse af den Livsindsigt, som vi kalder Visdom. Da det er *de gamle*, der har de fleste Erfaringer, bliver det ogsaa dem, der maa yde det største Bidrag til Fremme af Visdommen. Det er godt for *de unge*, om de er saaledes sindede, at de kan sige med Grundtvig i »Nyaarsmorgen«:

»Før lavest paa Skamle,
i Løn hos *de Gamle*,
end højt i *de selvkloges* Lag!«

Men til Gengæld er der noget meget værdifuldt for os ældre at hente hos de unge: En umiddelbar Hjælp til at holde *vor* »Visdom« ung. Ogsaa paa den Maade kan der med god Grund tales om Følgeskab mellem Ungdom og Visdom. Den rigtige Visdom skulde jo aldrig kunne blive gammel, d. v. s. vissen og udlevet. Den øser nemlig stadig af Livets eget levende Væld. Den bliver kun gammel som det store Træ, der vel har staaet paa sin Plads i mange Aar, men grønnes hvert Aar sammen med alle Underskovens smaa Ymper. Den aldrende Højskolearbejder, der staaer, selv levende, midt i en levende Ungdomsflok, mærker godt, at der strømmer Ungdomsind imod ham, ja, ind i ham, og forfrisker ham.

Saaledes er det, Sammenspillets gode Kræfter skal virke under Højskolens Arbejde. Af *Historien* (Saga) hen-

ter vi frem til fælles Bedste svundne Tiders Livserfaringer med Lys og Skygger, som det nu kan falde sig, at vor »Visdom« kan blive vel underbygget. Vi skal som Odin være »Kendsgernings-Mænd«. Og som Odins Ravne skal *Mindet* og *Haabet* hente Tilførsler hjem fra Fortid og Fremtid til Brug i Nuets Virke. Den modige, rolige Offervilje, den djærve, aabne Kamp mod alt ondt, har i Tyr og Thor sine storslaæede Forbilleder. — Ja, saadan lyder det, naar vi for ramme Alvor snakker Bragesnak om, hvad vi, gamle og unge, kan være for hinanden i et skæbnesvangert Tidehvert.

En og anden vil maaske helst tale om det samme i et andet Sprog, som dog, Gud ske Lov, mange Danske forstaar, fordi *det ogsaa* er dansk. Atter her kan vi godt vælge Grundtvig til Ordfører og Forsanger. Ogsaa paa *Gudsrigets* danske Tungemaal findes Ordene Ungdom og Visdom i levende Brug. Israels gamle *Salmist* priser den Gud, der mætter Sjælen med godt, »saa den bliver ung igen som Ørnen« (Ps. 103⁵). Han varsler Sejrens Dag med de vidunderlige Ord: »Dit Folk møder villigt frem paa din Vældes Dag; i hellig Prydelse kommer dit unge Mandskab til dig som Dug af Morgenrødens Moderskød.« (Ps. 110³).

Hos Profeten *Joel* varsles der om den Dag, da Aanden udgydes over alt Kød: »Da skal de gamle drømme Drømme og de unge skue Syner!« Den Tale randt *Peter* i Hu paa Pinsedagen. Og den genklinger ofte i *Grundtvigs* Salmesang, i en Linje som den: »Solfuglen lig, bliver ung du igen«, eller den om Himlens Fugle, der synger »om Kristne evig unge«. Det er i sin allerbedste aandelige Orden, at Guds Børn skal »vokse i Jesu Fjed« og »komme til Kræfter« og fyldes med »den Visdom, som Ydmyghed er Sjælen i«. *Det* er paa kristelig Grund, hvad allerede Profeten *Jeremias* forstod, da Gud lod ham vide, at han var udsat til Profet, og han svarede: »Ak, Herre, Herre! Jeg kan ikke tale; thi jeg er ung.« Svaret lød: »Sig ikke: Jeg er ung! men gaa, hvorhen jeg end sender dig, og tal alt, hvad jeg byder dig!« (Jerem. 1⁵⁻⁶).

Overalt, hvor Guds Aand faar Raaderum i Menneskehjerner, sker det Under, at Ungdommen faar Visdom, og Visdommen holder sig ung, og at unge og gamle finder hinanden til et lykkeligt Samliv og et daadrigt Samvirke til Guds Ære.

Jakob Lykke.

Venlige Hilsener til alle Aarsskriftets Læsere, gamle Elever og andre Venner af Odder Højskole!

J. L.

Op og ned. —

DE fleste Mennesker vil sikkert erkende den Sandhed, at alt her i Verden gaar op og ned. Det gælder i det enkelte Menneskeliv som i Folkelivet. »Har vi toppet, maa vi dale, det er Loven under Sol«. Men hvis man vil hævde, at op i Virkeligheden mange Gange er ned og omvendt, saa vil man sikkert nok møde en Del Modsigelse. Imidlertid ser det ud til, at denne forunderlige Verdenslov Gang efter Gang gør sig gældende i Historien. Det ser ud til, det er lykkeligere at være Nederlagets Børn end Sejrens Børn — vel at mærke, hvis man tager Nederlaget paa den rette Maade.

»I Sejren bor Forliset«, siger Henrik Ibsen. »Med Sejr fra Moskva til Kartagena han dør dog ensom paa Sankt Helena.«

»Haard er den sejrendes Seng«, siger Buddhisten, Fredsreligionens glødende Bekender.

Hvad fik England og Frankrig ud af Versaillestraktaten, den Traktat, som er Skyld i den Elendighed, der nu gaar hen over Verden? Stakkels forvildede Politikere! De vilde have sparet deres egne Folk og den øvrige Verden for mange Taarer og megen Nød, om de havde forstaaet, at falsk Fred skaber nye Krige, om de havde lyttet til den kloge engelske Professor Keynes Ord: »Der findes faa Episoder i Verdenshistorien, som Menneskeslægten vil have mindre Grund til at tilgive. En Krig, som paa opsigtsvækkende Maade føres til Forsvar for internationale Forpligtelsers Ukrænkelighed, slutter med, at de sejrende Magter for dette Ideal afgjort bryder en af de helligste Forpligtelser, der nogensinde er bleven sluttet.«

Det kunde man være sikker paa, at Tysklands Rejs-

ning efter 1920 vilde være lige saa sikker som efter Anno 1813, da Napoleon havde søndertrampet Landet fra Ende til anden og slettet det af Staternes Tal.

Man skal nemlig aldrig stole paa de faldnes Fald. Der ligger en stor Kraft i Elendigheden. Et Folk kan miste alt, hvad det har, og skylde Resten bort, og saa kan det endda gennem en Viljens og Sædernes Rejsning komme op igen. Behandler man Menneskene som Brikker og Kegler, vil man selv komme til at lide mest derved. — Og vel kan et Folk gøre et andet Folk til dets Slaver — for en Tid, men ogsaa kun for en Tid, hvis ikke Folket selv vil. Thi ligesaa sikkert, som Slaven vil komme til at bære Slave-riets Mærker paa sin Ryg, vil Slaveeieren komme til at bære dem i sin Sjæl. »Ingen har nogensinde i sin Sjæl haft et Korn af Hovmod, der ikke var ham til Skade«, sagde Burke engang. Det skal nok passe. Glemmer man Menneskenes Hjerter, saa taber man sit eget.

Det er en forunderlig Verdenslov, man kommer til at skue ned i, naar man betragter Rigernes skiftende Skæbner gennem Tiderne. Evangeliets Grundord, at den, der tager sit Liv, skal miste det, og den, der mister det, skal vinde det, synes snarere at være et Udtryk for Virkelighedens dybeste Sammenhæng end at være et Troens Paradoks. Verdenshistoriens største Bevis paa Sandheden i disse mærkelige Ord lyder vel nok fra den dødsmærkede Julians Mund, da han maa erkende: »Du har sejret, Galilæer!« Den Dag, Galilæeren blev naglet til Golgatas Kors, var det efter al menneskelig Beregning og Fornuft ude med hans Magt og Indflydelse. Vi ved, det gik ganske anderledes. Hans Død blev Udgangspunkt for en ny Historie. Nederlaget blev til Sejr, Sejren til Nederlag.

Ogsaa i Danmarks Historie er det gaaet fra Sejr til Nederlag og fra Nederlag til Sejr. Ogsaa vort Land har maattet lystre Verdenslivets Lov. Og Loven hedder i sin Simpelhed — thi simpelt er det store. —: Op og ned. Ned og op!

Man plejer at kalde Valdemarstiden Danmarks egentlige Storhedstid. Det beror vist nok i nogen Grad paa

en Fejlvurdering af, hvad der er stort, og hvad der ikke er stort. En Tidsalders Storhed skal vel kendes paa, om det, den har skabt, kan staa for Historiens Dom, om det altsaa har blivende Værd.

Ingen med Kendskab til vor Historie vil nægte, at der sker noget betydeligt i Valdemarstiden. Men ser vi paa den Tids mange Sejre udadtil, saa fører de jo til den dybeste Elendighed. Aldrig, hverken før eller siden i vor tusindaarige Historie, har Danmark været længere nede end under Pantsætningen af Rigets forskellige Dele. Frugten af alle Valdemar Sejrs Krige mistede vi paa en eneste Nat. Af denne Elendighed gror saa Atterdagsriget frem med Unionstidens vide Perspektiver. Og ud af Nederlaget voksede den store Erkendelse frem, at med Lov skal man Land bygge.

Hjemstavn, Provins, Riget, Nationen eller Folket, det er Udviklingslinien hos vort Folk som hos adskillige andre. Denne Udvikling afspejler sig tydeligt i vort Folks hele Liv, dets Digtning og Lovgivning. Paa Valdemarstiden føres Folket fra Hjemstavnsfølelse til Provinsfølelse. Vi faar skaanske Lov, sjællandske Lov og jyske Lov, der blev vedtaget paa et Rigmøde i Vordingborg 1241, den betydeligste af de for nu 700 Aar siden vedtagne Provinslove, idet den ser videre ud over Retslivets mange Omraader end de andre Love. Og det trænger efterhaanden dybt ind i Folkets Bevidsthed, at »ingen Mand skal dømmes mod den Lov, som Kongen giver, og Landet tager ved«. I over 400 Aar er Provinslovene gældende i Danmark, indtil Provinsfølelsen afløses af Rigsfølelse, og vi kort Tid efter Enevældens Indførelse faar Rigsloven: Kristian d. Femtes Danske Lov. Men det er underligt at tænke paa, at jyske Lov var gældende Ret i visse Dele af Sønderjylland indtil Aaret 1900.

Om Danmarks Opgang og Nedgang gennem de skiftende Tider har en af vore Digttere udtrykt sig saaledes:

»Danmarks Lykke er fra oven,
har vel nok sin Vintertid,
grønnes dog igen som Skoven
og faar atter Sommer blid.«

Danmarks Lykke er ikke den blinde Lykke, den, man kalder Slumpelykke og Slumpetræf, men den er fra oven, fra den Magt, som styrer Verdenslovene, og som altsaa til syvende og sidst bestemmer Folkenes og Rigernes Skæbne. Og dernæst siger Digteren, at skønt Danmarks Lykke er omskiftelig ligesom al anden Lykke — »Lykken hun vender sig ofte om« — saa skifter Danmark Lykke dog paa en blid og lempelig Maade. Derom hedder det i et andet Digt:

»Bladet i Bogen sig vender
 let som en Fjer
 under veløvede Hænder,
 let som man ser.
 Bladet i Skoven sig vender
 lettere dog
 end for veløvede Hænder
 Bladet i Bog.
 Bladet, som Herren det vilde,
 vendte sig tit.
 Naar det gik Danmark ilde
 vendte sig blidt.«

Efter Unionsutopien (for andet end en Utopi var og blev den Tanke jo aldrig, selv om Rimkrøniken forsikrede nok saa meget, at den Snor, som blev lagt af Strenge tre, den skulde ikke briste) kom Riget atter paa Fode, indtil Svenskekrigen ødelagde det, og vi mistede de skaanske Provinser. Ogsaa efter denne Amputation vendte Bladet sig blidt, og Landet blev lykkeligt i sin Lidenhed. Men Bladet vender sig tit. I Begyndelsen af forrige Aarhundrede kom vi saa ind i en langvarig og ødelæggende Krig med England. Ogsaa dette Fjendskab blev glemt og Følgerne overvundne længe inden 1864.

Indtil 1814 strakte det danske Rige sig fra Nordkap til Hamborg, fra Midnatssolens Land til Elbens Bredder; det var det næstlængste Rige i Europa. Indenfor dette tredelte Monarki var der 4 Nordboer for hver Gang, der var 1 Tysker. Med Tabet af Norge og en lille Forøgelse af Riget Syd paa forrykkes dette Forhold, saa der nu bliver 2 Tyskere for hver Gang, der er 3 Danskere. Det var altsaa nu et Rige, som meget let kunde blive splidagtigt med sig selv. Og det var da ogsaa det, det blev.

Aldrig har Danmarks Rige været mindre geografisk set end efter 1864. Og saa er det det forunderlige at tænke paa, at det vist aldrig har været stærkere.

Da Ansvar for Folkets Ve og Vel med Grundloven af 1849 lægges i Folkets egen Haand, gaar vi fra Rigsfølelse til National- eller Folkefølelse. Hvad der nu sker af Sorg eller Glæde berører i højere Grad end hidtil hele Folket.

»Mig fryder din Ros din Ære,
mig knuger din Sorg dit Savn...«

En Smerte kan være saa dyb, at den virker dræbende og lammer Handlekraften. Men den kan ogsaa medføre Reaktionen, som vil afbøde Smerten, saa den avler Handling og Daad. Dette sidste blev, som man ved, i høj Grad Tilfældet i Danmark efter 1864. Det Opsving, der skete paa snart sagt alle Omraader, var et stærkt Vidnesbyrd om Folkets indre Spændkraft. Og det var ikke saa underligt, det Gang efter Gang vakte fremmedes baade Forbavselse og Beundring. Med Henblik paa denne indre Genrejsningskraft i vort Folk var det, en svensk Historiker engang i dybeste Alvor og med Vægt udtalte: »Danmarks egentlige Stortid ligger efter 1864«. Da viste Folket Lydigheden og Troskab mod den indre Lov, derfor sejrede det. Og først nu lærte man at forstaa, at vort Lands Fremtid skal ikke bygges op ved Magt, men ved Ret. Derfor kunde et Flertal i 1920 sige Nej til gammelt dansk Rigsomraade og med Grundtvig hævde, at »til eet Folk de alle hører, som sig regner selv dertil«, men heller ikke andre. Og derfor, som Grundtvig ogsaa sagde det, gaar Danmarks Rige kun dertil, hvor man taler Dansk og vil vedblive at tale Dansk.

Staaende fast paa dette Retsgrundlag kan Bladet vende sig efter Tidernes Skiften op og ned. Men vi haaber og og tror, det som før vil vende sig blidt.

»Nødvendighedens Spore« talte Carl Ploug om engang:

»Fremad i det smaa som i det store,
frem i samlet Flok og Enkeltmand.
Fremad for Nødvendighedens Spore,
frem af Kærlighed til Folk og Land.«

Den Patriotisme, som udviklede sig her i Danmark efter 1864, og som gik ud paa at bygge Landet paa det daglige Livs faste Grund og tage enhver Kraft — selv den ringeste — i Brug for sine Formaal, den er i Dag maaske mere end nogensinde før et Barn af Nødvendigheden.

C. P. Corneliussen.

De higer og søger.

De higer og søger
I gamle Bøger,
I oplukte Høje
Med spejdende Øje.
Paa Sværd og Skjold
I muldne Volde,
Paa Runestene
Blandt smuldrende Benc.
Oehlenschläger.

JAARET 1861 lod Frederik den Syvende foretage en Udgravning og Undersøgelse af den sydlige Kongehøj i Jelling; den, som i daglig Tale af Egnens Folk kaldes Gorms Høj, men som Arkæologerne betegner som Thyras Høj.

Man fandt ikke noget, som man tillagde nogen Betydning, og Højen blev ret snart igen dækket efter.

Men saa tog man fat nu i Sommer igen.

Det var anden Gang, den gamle Kongehøj maatte finde sig i at blive vendt rundt og faa de indre Organer væltet ud til alle Sider. Og det er tredie Gang, at danske Mænd med Sved i Panden stikker Spaden i den sorte Muld og fortjener Udkommet til daglig Brød — det sidste er kun godt.

Nutidens fineste og mest nøjagtige Maaleapparater og Instrumenter blev taget i Brug.

Mon den gamle Kæmpekonge kunde staa for det? Maatte han ikke opgive sit Skjul?

Som Barn af Kongebyen fulgte jeg naturligvis Udgravningen med stor Interesse, hvad der var almindeligt blandt Byens og Egnens Folk og til daglig Tale og Diskussion hørte nu ogsaa de hidtil naaede Resultater fra Undersøgelsen.

En 95-aarig — vel Byens ældste — fortæller ved en saadan Lejlighed om Kongebesøget 1861: »Kongen opholdt sig længe i Jelling, han syntes at befinde sig vel. Vesten for Højen stod Kongens Telt, hvori baade han og Grevinde Danner spiste Frokost.«

Iøvrigt synes Oldingen ikke om Udgravninger nu, »det var *noget andet*, da Frederik gravede«, siger han.

Uden om Sted, hvor Kongens Stol stod, lod man senere plante en Rundkreds af Lindetræer, »Rundpladsen«, populært kaldet. De stoute Stammer staar endnu som et synligt Minde fra den Tid, høje, ranke og tavse.

Maaske længe før, men særlig efter det kongelige Besøg 1861, følte Jelling sig som et lille »Marselisborg«.

Og det er ikke faa Gange vor Kong Christian den Tiende, som ikke netop nu, men hele sit Liv, har levet blandt sit Folk, i Aarenes Løb har gæstet Byen.

Naar Kongen jævn og ligefrem stak Genvej over Skolepladsen for at komme til Kongehøjene, Runestenene og Kirken, og vi Skolebørn blev Majestæten var, kan det nok være, Blodet steg os til Kinderne, og Hjertet hoppede i Livet af Spænding og Glæde: Kongen er kommet! Begejstringen blev ikke mindre, naar Kongen henvendte sig til en eller anden lille Purk i Flokken og bad om at faa Lov til at se Skrivebogen. Det var mange Par Barneøjne, der beundrende fulgte hver af Majestæstens Bevægelse, naar Kongen smilende hjalp Ejermanden med at hale Bogen frem af Tornysteren.

Er Kongehøjene i Jelling nogens Ejendom, saa er de det danske Folks.

Og hvad Ønsker har nu hver enkelt med Hensyn til Undersøgelsens Resultat?

Naar min Nabo i diskuterende Klynge udtaler sit Haab om, at Udgravningen maa krones Held og Resultat, saa svarer jeg ham med et langtrukket og kun halvhøjt, men høfligt Ja-a — medens jeg havde den største Lyst til af Lungers fulde Kraft at raabe til Højen: »Skjul Jer, I smuldrende Bener!«

De maa søge og søge, grave og grave, — men de maa ikke finde.

Her vil jeg ikke rokkes fra min Barnetro og Syn.

Jeg vil bestandig have det som for tyve Aar siden, naar vi som Børn holdt Søndagsudflugter og Travelure ud til de lyngbegroede Kæmpehøje, der næsten som en Ring omslutter og skærmer Byen — naar vi barnlige og glade sad paa Højens Top med den ene Haand i et fast Tag om en Lyngtop, medens den anden gjorde begejstrede Fakter i Luften, og Barnestemmerne lod: »Hvordan tror du, Kæmpen har set ud? Tror du, han havde stort og vildt Skæg? Var han maaske en hel lille Korge med Svende og Mænd?«

Jeg vil ikke vide — men kun ane. Dette er netop Næring for min Fantasi.

Og den gamle Kongehøj i Jelling, som i Aarenes Løb er gæstet af adskillige Tusinde danske Mænd og Kvinder (bl. a. dette Aarskrifts Læsere fra Skolens Sommerhold 1941), der har følt, hvordan det er at have tyve Alen Muld under Fødderne, ja, den er nu, medens disse Linjer skrives — et stort Hul.

Dog har Arkæologerne lovet Højen tilbage i sin oprindelige Form og Størrelse igen, og det kan de sikkert ogsaa med al den Snilde, de er i Besiddelse af.

Men finde Oltidsminder —
nej, det kan de ikke.

Man kan med den største Nøjagtighed maale sig til enhver Gravhøjs Rumfang, Størrelse og Form, man kan udslette den med Hakke og Spade — men man kan ikke »pejle« Kæmpens smuldrende Bene, som hviler i sit lønlige Skjul.

Der gælder andre Love, naar det drejer sig om Fund af Oltidsminder — Love, som ikke er os ganske ukendte, men som vi ikke bryder os om at rette os efter.

Det var ikke Grublere og Forskere, men den jævne Bonde og den unge Pige, der fandt Guldhornene hint Aar ved Møgeltønder.

Hvorfor netop de?

Jo, Lykken har kaaret dem! Men hvorfor kaarer den netop dem?

Fordi de lever — ubevidst — i et inderligere Samliv med Naturen end de forlæste Grublere. Fordi Fantasien og Følelsen er levende i dem, uformørket af den tørre Forstand. Fordi de staar Guddommen nærmere.

Vor Tid er netop en Søgetid.

Det er ikke uden Grund, at vi søger og higer, vi trænger til at finde.

Men det, vi vil finde er noget, som ej Møl eller Rust fortærer, som ej kan stjæles, ej heller udslettes i Smeltediglen, hvad der blev Guldhornenes Skæbne.

Men vi maa søge i Fællesskab.

Det er ikke et bestemt Antal Solister, Danmark har Brug for.

Men Danmarks-Melodien *maa ikke* blive væk.

Maatte hver og en af os finde det Guldhorn, den Lur, som ved vore Lungers fulde Kraft igen bringer Tonerne frem til den Harmoni, der skal tone over det ganske Land og i hver Danskers Hjerte som Danmarks Livsmelodi i kommende Tider.

Hakon Christensen.

Thor og Loke.

ORDENE: Thor, Løke, Odin, Heimdal, Brage, Ydun, Freja o. s. v. bruges nu som Navne paa Bryggerier, Fyldepenne, Hunde, Sangforeninger, Aviser og lign.; engang var de Navne paa Nordens Guder.

Oehenschläger gav de gamle Gudestøtter en lille Op-pudsning, lagde et fint Lag Guldalderstøv over de grove Træk; men det blev dog Grundtvig, der med sin »Nordens Mytologi eller Sindbilledsprog« 1832 først for Alvor viste, hvad vi skal med de gamle Gudesagn. Grundtvig kalder dem Sindbilledsprog; de er Billeder af et Sind, nemlig det hedenske, nordiske Sind. Nu skal hedensk ikke forstås som nu, som noget i Modsætning til kristent, nej, der var sandelig meget godt i dansk Hedenskab. Det var jo det, der skulde danne Grobunden for Kristendommen, da den kom 826. Hedenskabets Guder var skabt i Menneskets Billede eller rettere i Menneskets Ideals Billede, og det er dette Menneskebillede, vi gerne vil se, fordi det i mangt og meget kan være os et Forbillede.

Nu var de gamle ikke blot Idealister, der skabte Guderne, som Menneskene *burde være*, men de var ogsaa Realister, der skabte Guderne (i alt Fald een), som Mennesket *er*.

Lad os se paa en Type af hver Slags: Thor og Løke.

Vel var Odin Gudefader, Visdomsfader og Sejrsfader, og man ærede ham og frygtede ham derfor; men Thor ham elskede man, med ham følte man sig beslægtet, han kaldtes Jordens Søn, hans vidunderlige Hammer, der ramte og knuste alt, Thor sigtede paa, og som endda altid vendte tilbage, blev for Hedningerne, hvad Korset er for de Kristne, Symbolet, hvormed Bruden og Marken,

Vaabnene og Værktøjet viedes. Talrige Fund af smaa Stenhamre viser, hvor elsket Thor var. Men ogsaa bevarede Navne bærer Vidne om, hvad det var for et Navn, der var paa alles Læber: En Dag i Ugen fik Thors Navn: Torsdag; og hvem boede ikke gerne paa et Sted, der bar Thors Navn, det vrimler derfor med Opkaldelser, bevarede den Dag i Dag: Thorshavn, Thorshøj, 4 Thorlund'er, Thorsminde, 5 Thorsted'er, Thorsø, Thorø o. s. v. og endelig ikke mindre end 26 Torup'er.

Hvad var det da, man elskede og beundrede hos Thor? Ja, hver Mand dengang som hver Dreng nu nød og frydede sig over hans Styrke; og vist var der Kræfter i Karlen, naar han spændte Styrkebæltet, tog Staalhandskerne paa og Hammeren i Haand, og vist var der Fremfart i Vognen, naar Bukkene var for Kærren, og det gik henover Skyerne, saa Gnisterne røg som Lyn fra Hjulene, og Tordenen (Thors-døn) rullede i tunge, uheldsvangre Lydbanker.

Ja, vist er det herligt at se Styrken udfolde sig, men mange falder i Betagelse derover, selv om der ikke er andet. Dog er det det afgørende, hvad Styrken bruges til. Og det ikke blot troede, men vidste de gamle, at naar Thor var ude, saa var det altid for at kæmpe for Sandhed og Ret, og da var det Jætternes, Aandsfornægternes Pandebrask, det gjaldt, og til den Kamp følte man sig kaldet som Medkæmper under Hammerens Tegn.

Nu var der ikke Spor i Vejen for, at man kunde more sig lidt over Thor, som dengang Hammeren var blevet sjaalet fra ham, og han maatte trække i Kvindeklæder og give sig ud for Freja for at lade sig vie til Jætten, der havde rovet Hammeren, og som kun vilde give den tilbage mod at faa Freja til Brud. Komediespil var ikke Thors Sag; han faldt ogsaa ud af Rollen som Brud, aad en hel Okse og 8 Laks og drak dertil en hel Tønde Mjød; men Loke klarede Skærene, og da først Hammeren blev lagt i »Brudens« Skød, som Skik var, kunde Thor spille sin egen Rolle. Det blev sidste Gang Jætten saa Thor og i det hele taget noget her i Verden.

Men den Latter, man lo over Thors Dumheder, det var den, der kommer fra Hjertet, og som kun understreger Kærligheden og giver den et Strøg af beskyttende Velvilje: vi holder af dig *trods* alle dine Dumheder, ved at have Fejl bliver du som en af os, du Jordens Søn. Dette giver Humoren i Forholdet til Guderne.

Særlig intelligent var Thor væppe, og Diplomat var han slet ikke; men han var mere end Videnskabsmand, Politiker og Diplomat, han var Ærligheden selv, og hans Villie var ren og stærk; der var ikke Tvetydighed eller Tvivl i ham, derfor var han Handlingens Mand, der mæser paa for det, han véd er Sandhed og Ret, om saa ogsaa det er uklogt. Neutralitet er et Begreb, han ikke kender; i vore Dage var han forlængst blevet sat fast.

Mange Danske ligner ham i denne hans komplette Mangel paa Forsigtighed og Beregning; faa slægter ham paa i uforfærdet Vovemod og Ærlighed. Af hans stolteste Efterkommere kan nævnes Holger Danske, Kristian IV, Holger Drachmann og enkelte af de gamle Højskolemænd.

Thors fuldstændige Modsætning er Loke, som lever i bedste Velgaaende den Dag i Dag.

Mens Thor er af ren Gudeæt, er Loke af Jætteeafstamning, men han har blandet Blod med Odin. Han er elegant af Udseende, han har Pomade i Haaret, et lille fikst Overskæg, fine Pressefolder i Benklæderne og gaar med Laksko og Gamacher. Han er spillende intelligent og véd at lægge sine Ord efter enhver Lejligheds Behov. Loke mangler blot een Ting, og det er Aand. Han færdes blandt Guderne, han har skaffet dem alle deres vidunderlige Redskaber. (Der er ondsksfulde Folk, der siger, at Loke er cand. polyt.), men hans eneste Fornøjelse er at sætte Guderne i Knibe, og lykkes det, saa griner han skadefrø, le kan han ikke, for det forudsætter Glæde. Utallige er de Skarnsstreger, han laver: han har klippet Haaret af Sif, Thors Kone, han lokker Æblerne fra Ydun, han stjæler Frejas Guldsmykke o. s. v., o. s. v. Men altid, naar man vil gribe ham, smutter han som en Aal mellem Fingrene. Han er Dobbeltmennesket, fra ham stam-

mer al tvetydig og slibrig Tale. Det er ham, der tilskyn-der til alle fejge Gerninger, han faar andre til at udføre dem og er selv væk, naar Ansvar et skal fastlægges. Han har intet Standpunkt, ingen Livs linje, intet Forma al med sit Liv udover det altid at være i Salveten og paa Grinets Side. Han er ikke Deltager i Livet, kun Tilskuer, og helst ser han, at det gaar de retfærdige ilde.

Hvorfor smider Guderne ham da ikke ud?

Nej, for de, saa lidt som Menneskene, kan undvære ham; han er deres Diplomat, der skaffer dem ud af Knibe, han er deres Opfinder, der med sit Snille kan udnytte Naturkræfterne til deres Gavn. Men hvorfor tælles Loke da blandt Guderne? Jo, det er Menneskenes Skyld, der alle Dage har for-gudet den kolde, beregnende Loke-fornuft og værdsat den frem for Thors ærlige og tro-skyldige Hjerte. Dette var Meningen med den gamle Ad-varsel: hvis du æder af dette Træ (den golde Fornufts Træ), da skal du visselig dø.

Alt, hvad der er af Lokes Væsen, har Døden til Følge. Hans Datter hedder Hel; hun er Herskerinde i Dødsriget; hun har Kød farve paa den ene Side, den anden er sort-blaa som Lig, der er gaaet i Forraadnelse. Hendes Sal hedder Misundelse, hendes Fad Mistemod, hendes Kniv Sult, hendes Tjener Drøs, hendes Terne Slæbefod og hendes Seng Sygeleje.

Ogsaa Lokes egen Gerning maa have Døden til Følge. Da han engang møder den blide Balder, som alle elsker, føler han kun een Trang: at dræbe den rene. Aabenlyst tør han ikke gøre det; men han lægger Pilen paa den blinde Høders Bue og lader ham udføre Drabet. Men nu er det forbi med Gudernes Taalmod; med Thor som An-fører fanges Loke og bindes under en Edderslange, der skal vedblive at dryppe Gift ned paa ham indtil Ragna-rok, det store Opgør mellem gode og onde ved Tider-nes Ende.

Mellem Thor og Loke *maa* der vælges, som der maa vælges mellem Aand og Uaand. Vore nordiske Fædre har vist ikke haft svært ved Valget. I de gamle »Sind-

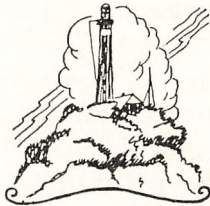
billeder« møder vi en Vurderingsevne, vi maa ønske var vor, saa vi med Holger Danske kan sige:

»jeg fægted' med aaben Pande,
for, hvad jeg for Alvor tror.«

Da vil vi ogsaa kunne afvise Loke og alt hans Væsen, hvor fristende eller truende det maatte fremtræde med et:

»jeg véd hans Aand er ej ægte, —
jeg tager ham ej i Favn.«

Erik Dahlerup-Petersen.

**Kræv aldrig mere for dig selv,
end du til enhver Tid er rede til at give til andre.**

Jde gode gamle Dage, medens jeg endnu var en lille Purk og netop havde begyndt min Skole, hørte jeg begejstret om de krigeriske Bedrifter, Danskerne udførte i gamle Dage.

Hvem der bare havde levet den Gang; nu sker der aldrig noget.

Med Harmen hørte jeg dog om, hvordan man, naar man ikke kunde faa fat paa Fjenden, fangede Gidsler, pinte og plagede dem, ja, undertiden dræbte man dem endog. Men den Slags kunde man ikke tænke sig i vore Dage. Det vilde jo have været, for Smed at rette Bager.

Saa kom Verdenskrigen, men den havde vi kun paa Afstand. At Krig ogsaa førte noget slemt med sig, mærkede jeg nok. Vi fik næsten ingen Smør paa Brødet. Værst var det dog med den brune Drik, som kaldtes Surrogatkaffe; men der var jo ikke andet at faa. Sødmælken skulde Mejeriet have, og Skummetælken var til Grisene.

Alle klagede over Dyrtiden samtidig med, at man ikke vidste, hvad man skulde bruge de mange Penge til.

Men det var da en Trøst, at denne Krig skulde afskaffe alle Krige. Bagefter skulde en ny og bedre Verden opstaa med Arbejde og Velstand til alle.

Ak, hvordan blev det? 25 Aars delvis Vaabenhvile, Splid og Ufred overalt. De mange Traktater og Aftaler var mere en Udfordring end Forlig.

Danmark blandede sig ikke i det. Havde ikke ved nogen Traktat bundet sig til noget Løfte om Deltagelse i Krig eller Forsvar, som det hedder.

Kun en enkelt Stormagt havde ønsket at bevise sin fredelige Hensigt ved at tilbyde os en Ikke-Angrebspagt.

Det kunde vi ikke have noget imod. Vi ønskede kun, som det ogsaa den Gang blev krævet af os: at forholde os neutrale.

Lad mig blot indrømme, at vi var nogle Stykker, der naivt troede, at det ogsaa vilde blive respekteret fra alle Sider.

Vi var ogsaa nogle Stykker, som absolut intet havde imod vor folkebære Konge, men ikke kunde se, hvilken Nytte en Konge gjorde. Vi fik at se vor gamle Konge forlenet med en Magt og Myndighed, som ingen anden Mand i Riget, selv om han havde været smykket med Tittlen Præsident.

Efter at jeg er blevet helt voksen, har de danske Vikinger eller nogen af de senere Tiders krigeriske Færd, ikke kunnet begejstret mig, ligesaa lidt som denne meningsløse Krig gør det.

Jeg tror ikke paa, at nogle enkelte Personer er Skyld i denne Krig, selv om Ansvaret maa hvile tungt paa dem, som havde kunnet forhindre den.

I Aarskriftet 1936 skrev jeg om Krigen, der maatte komme. Aarsagerne var mange. Privilegier og Monopoler, Told, Afspærring, Selvforsyning, Rustningsgalskaben og den nationale Begejstring, som gik ud over alle Bredder. Man elskede sit Land saa højt, at man følte Trang til at gøre Vold paa andre.

Havde man ofret lige saa meget paa Fredens Propaganda som paa Krigen, var Menneskenes Mentalitet i Dag en anden.

Jeg ved nok, at fromme Tanker og skønne Talemaader, er der ikke mange, der lytter til nu. Man kan med Magt hindre mig i at gøre, skrive og sige, hvad jeg ellers vilde, men ingen Magt kan ændre, hvad jeg tænker og føler.

En Krig har aldrig løst noget Problem, de staar stadig aabne, selv om den ene Part har maatte bøje sig for Overmagten.

Forlængst har jeg ophørt med at tage aktiv Del i Politik; jeg forstaar ikke mere Sammenhængen.

Men mon der ikke er nogen, der har lært noget? F. Eks., at Importens Merværdi er Fortjenesten. Mon der endnu

er nogen, der glæder sig over Eksportoverskudet? og glæder sig over at mærke Følgerne.

Lige saa lidt forstaar jeg de Mennesker i Danmark, der takker Tysklands Fører, for at de fik Lov til at kæmpe d. 9. April, men maa kæmpe sammen med den tyske Hær.

Jeg troede det var den Hær, de nu kæmper sammen med, de vilde have kæmpet imod.

Jeg har ogsaa hørt om Danskere, der med hellig Iver hævder, at vi skulde have kæmpet den 9. April, trods Overmagten, trods Følgerne, trods enhver tænkelig Paa-stand kæmpe til sidste Mand.

Men hvis nu Russerne kom herind, saa maatte vi ihvertfald alle slaas, selv om det blev sammen med Tyskerne. For begge Kategorier maatte det aabenbart gælde om at komme i Krig for enhver Pris.

Jeg forstaar heller ikke „Nordschleswische Zeitung“, naar det skriver om „det neutralitetssyge Sverrig“, og om Danmark siger: „Selv dette at være neutral er umoralsk.“

For at slaas maa man have en Fjende, og jeg kender ikke det Menneske paa Jorden, jeg ønsker saa lidt som en Tandbyld. Langt mindre ønske ondt over et helt Folk. Jeg har ingen større Ønske end at leve i Fred og Fordragselighed med mine Naboere i Øst og Vest, som i Syd og Nord.

Derimod er det ikke mit Ønske, at disse eller hine Lande betingelsesløst maa vinde eller tabe Krigen; men at Retfærdigheden maa ske Fyldest, saa at de gamle Taabeligheder og Versailles ikke maa gentage sig, men at vi maa faa en virkelig og varig Fred.

Julen er Ønskernes Tid; lad mig slutte med endnu et Ønske. Lad mig sammen med mine Kammerater vedblivende faa Lov til at bygge Skibe, der sammen med Ladningen kan vidne om dansk Aand og Kløgt. Lad et rent og uplettet Dannebrog, hvor og naar det viser sig i fremmed Havne, bære Bud om, at det kommer fra Thorvaldsens, H. C. og H. N. Andersens, Tietgens, Andelsbevægelsens og Højskolernes Fædreland.

Brønshøj i Decbr. 1941.

Edvin Lindquist.

Kunst i Ord og Billeder.

Mellem Østersøen og Nordhavet ligger en gammel Svanerede, og den kaldes Danmark; i den er født og fødes Svaner, hvis Navne aldrig skal dø“. Saadan indledes et af vore Barndoms dejlige Eventyr. — I en Tid som denne, hvor den ene er bange for ikke at kunne stemples saadansk som den anden - en Tid, hvor der ikke gaar en Dag, uden der tales og skrives store Ord om det Danske, om hvad der er det karakteristiske i vor Væremaade, om hvad der i Grunden gør os til Danske, og hvad vi skal beskæftige os med i vor Historie og Litteratur for vedblivende at være dansk af Sind, - da er det som at faa et friskt Bad at møde en H. C. Andersen, der er saadansk af Sind og Hjerter som nogen, men ubevidst som Barnet, fordi det er en Selvfølge.

Ud af denne Selvfølgelighed digter han ikke om det Danske for at bevare det i os eller gøre os til det, men ubevidst digter han ud af noget og ikke om noget. Det Danske er for ham en Hjerlesag og ikke en Agitationssag, og ubevidst digter han derfor i Sange og Eventyr det Danske ind i vore Hjerter, saa vi lige saa ubevidst snart maa juble og snart maa græde, fordi det er noget fortroligt, noget kendt, noget, der staaer vort Hjerter nært. Det er os selv; det er Danmark, ja, det er mere, det er hele Verden med dens Mennesker, som de nu engang er.

Hvor han naar allerdybest i det Danske og griber os med sin Kunst, naar han videst ud i Verden, og hvor han naar videst ud i Verden, er han størst i det Danske. Det er det unævnelige i hans Kunst, som vel til syvende og sidst binder i, at han fortæller og ikke formaler.

I Sagn, Sange og Eventyr, i Litteratur og Kunst lever det

Danske, aander det, ja, aabenbares det for os, vel fordi der i den bundne og ofte symbolske Form siges det, der ikke direkte kan findes Udtryk for, men som udløser det, vi føler os født til, vokset op ved og bundet til i al Evighed.

Lad det være sagt om H. C. Andersen og om Kunst i det hele taget i Forholdet til det Danske.

Men saa skal det ogsaa siges, at netop ud fra dette, naar Kunsten og i dette Tilfælde H. C. Andersen ud over Hjemstavn og Fædreland og faar en større Kreds i Tale, da han ikke alene taler et dansk, men et menneskeligt Sprog, ja, skal vi sige et medmenneskeligt Sprog — et Sprog, der naar ud over Nationalitet og Race, fordi det er et Sprog, der gælder alle menneskelige Skabninger paa vor runde Klode, om de saa har Hovedet op eller ned, mod Øst eller Vest.

Det er et Hjertesprog, der er bestemt af hans Menneskekundskab, af hans Oplevelse af Menneskets Glæde og Lykke, Inderlighed og Tro, Egoisme og Magtsyge, Skadefro og Ubarmhertighed — ikke en speciel Oplevelse ved at færdes mellem Landsmænd alene, men ved at færdes mellem Mennesker.

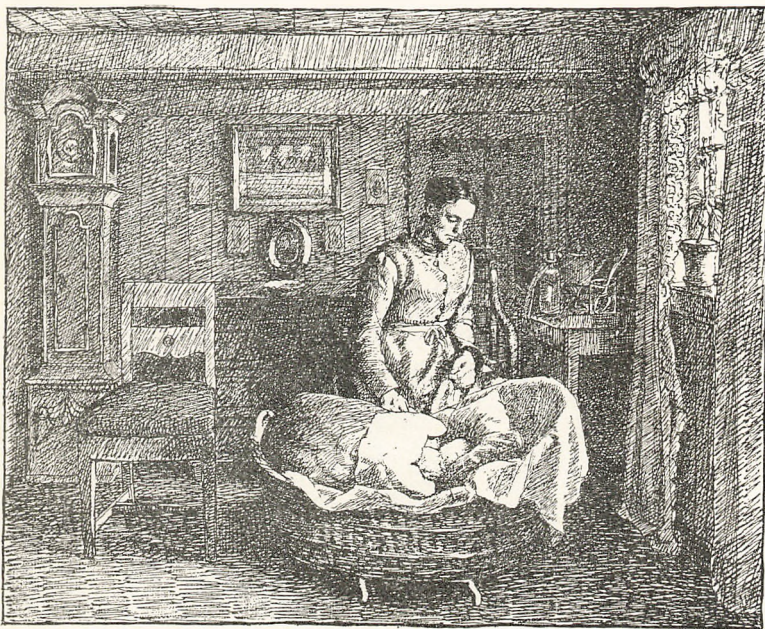
Ikke ved at være sig selv nok, men ved at være sig selv, naar han i sin Kunst en Medmenneskelighed, der naar ud til Klodens fjerneste Egne. Derfor fik hans Digtning Betydning for Danmark, ja, for den ganske Verden.

Bagved Hudfarve og Grænsepæle, der ellers skiller os ad, naar han ind til det fællesmenneskelige ved at afribbe enhver det særprægede og tolker Hjertets dunkleste Følelser, dets Fryd og Smerte, Kærlighed og Sorg, saa vi alle maa føle os som den, der har inspireret ham.

Den af alle Andersens Eventyr og Historier, der naar videst ud i Verden, er vel „H i s t o r i e n o m e n M o d e r“.

Et skønnere og sandere Billede er vel næppe nogen Sinde givet af en Mors Kærlighed til sit Barn. Enhver Mor paa Kloden kunde vel have inspireret ham til denne Historie, der tolker enhver Mors dybeste og stærkeste Følelse, hendes Kærligheds Lykke og hendes Sorgs Smerte. — Læs den og du vil bag dens Symbolik finde en ægte sand, om du vil realistisk Virkelighed, som ingen kan fornægte.

Her har han da rejst det skønneste Monument over Moderkærligheden, der nogen Sinde er rejst. Det er ikke en bestemt Mor, men „Der sad e n Mor hos sit lille Barn ...“

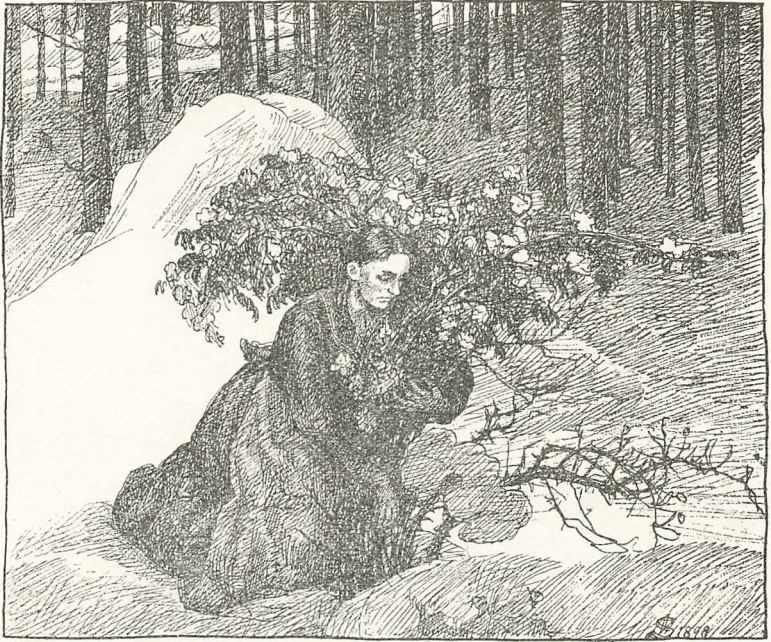

I denne symbolske Fortælling udtrykkes det, der ikke kan gribes med Hænder og udforskes ved en videnskabelig Metode, men som dog er den sandeste Virkelighed i enhver Mors Liv.

Det er Moderen, der har mistet sit Barn, Moderen, der i sin Kærlighed kan ofre alt. Moderen, der løber ud i Sneen for at finde sit Barn og der møder en sortklædt Kvinde, der er Symbol paa Natten, og som hun ber om Hjælp til at vise Vejen, som Døden gik. Natten forlanger for sin Hjælp, at hun skal synge alle de Viser og Sange, som hun har sunget for sit Barn.

„Jeg vil synge dem alle, alle!“ sagde hun, „men stands mig ikke, at jeg kan naa at finde mit Barn“. Men Natten sad stum og stille, da vred Moderen sine Hænder, sang og græd, og der var mange Viser, men endnu flere Taarer, og

saa sagde Natten: „Gaa til højre ind i den mørke Granskov, der saa jeg Døden tage Vej med det lille Barn!“

Inde i Granskoven krydsede Vejen sig, og hun vidste ikke længere, hvor hun skulde gaa, men da stod der en Tornebusk, som hverken havde Blad eller Blomst. — „Og hun trykkede Tornebusken til sit Bryst, saa fast, at den ret kunde varmes, og Tornene gik lige ind i hendes Kød, men Busken skød friske, grønne Blade, og der kom Blomster paa i den kolde Vinternat, saa varmt var der ved en bedrøvet Mors Bryst“. — Og Tornebusken sagde hende Vejen, hun skulde gaa. — Ved Søen maa hun græde sine Øjne ud, for at den kan hjælpe hende over. Da hun staar i Dødens store Drivhus paa den anden Side Søen og møder den gamle Gravkone, maa hun ofre sit smukke sorte Haar for at faa Hjælp af hende. Intet Forlangende er saa stort, saa hun ikke kan ofre sig.

Døden kommer, og paa hans Spørgsmaal, om hvordan

hun har kunnet finde Vej og er kommet hurtigere end ham, svarer hun bare: „Jeg er en Mor ...“

Og da hun i sin Fortvivlelse vil rykke alle Blomster op, hvis ikke Døden vil give hendes Barn tilbage, viser han hende hen til en Brønd og lader hende se de to Blomster, hun var i Færd med at rykke op. Den ene var Velsignelsens Blomst, den anden Sorgens, Nødens, Rædselens og Elendighedens Blomst, „og“, siger Døden, „begge Dele er Guds Vilje, og det skal du vide af mig, at den ene Blomst var dit eget Barns Skæbne, dit eget Barns Fremtid“. Da skreg Moderen af Skræk: „Hvilke af dem var mit Barn! sig mig det! frels den uskyldige! bær det hellere bort! bær det ind i Guds Rige! glem mine Taarer, glem mine Bønner og alt, hvad jeg har sagt og gjort“ „Og da vred Moderen sine Hænder, faldt paa Knæ og bad til Vorherre: „Hør mig ikke, hvor jeg ber imod din Vilje, som er den bedste! hør mig ikke!

hør mig ikke!“ og hun bøjede sit Hoved ned i sit Skød. Og Døden gik med hendes Barn ind i det ukendte Land“.

Det er dansk, det er europæisk, det er universelt — ja, det er menneskeligt.

Det var Digteren, der i Ordets Kunst aabenbarede Livets, Dødens og Kærlighedens dybeste Magt.

Nu træder Maleren og Tegneren Fritz Syberg til, og i de atten Illustrationer til samme Historie søger han i Billedets Kunst ind til Kærnen i den gamle Fortælling og fører os ind i de Omgivelser, han er saa fortrolig med. Han leder ikke efter Motiver. Han finder dem i sit eget Hjem i Svaninge. Det er hans egne Stuer og hans egen Hustru, Anna Syberg, der har siddet Model til den Mor, vi aldrig glemmer, naar vi een Gang har set hende. — Selv Paradisets Have er „Pilegaarden“s Have ved Kerteminde, og Døden, der gaar

med Barnet ind i det ukendte Land, vandrer gennem Svaninge Bakker paa Sydfyn.

Saa dansk en Illustration, saa vi maa synes i første Øjeblik, at den kun kan forstaas af os, men saa stor er hans Kunst, at disse Billeder nu vandrer Haand i Haand med Andersens Historie Kloden over. Jeg kan ikke finde anden Forklaring end den, at det udprægede danske i Motiverne glemmes over det menneskelige i disse enkle Streger.

Hvem af disse to Kunstnere, der er den største Digter, tør jeg ikke afgøre; men Digter var de hver paa sin Maade. De taler i Heroismen og Staalets Verden om det største paa en jævn og stillfærdig Maade. Overset bliver de nok, men deres Kunst vil leve baade denne og flere Krige over — og kan hænde, at den kan varme enkelte Hjerter, som Modrens Bryst varmede den visne Tornebusk, saa der kom Blomst paa i den kolde Vinternat.

Disse faa Ord om Sybergs Tegninger skal ikke opfattes som et Forsøg paa at give et Indtryk af, ad hvilke Veje disse Billeder griber og betager en. Det er ikke muligt, og det evner jeg ikke, men se og du vil i stille Tavshed gribes. Ord kan ikke gaa ad den Vej til Sindet, som Øjet fører en, naar man staar over for Billedkunst.

Syberg kan i disse Billeder sammenlignes med de gamle Harpespillere, der synger om Livet, Døden og Kærligheden paa en jævn og stillfærdig Maade, saa vi følger hans Akkompagnement til H. C. Andersens Historie med den Undren og Grebethed, som kun den største Kunst kan aabenbare.

Her er Kunsten i Ordet og Billedet Tjener for hinanden.

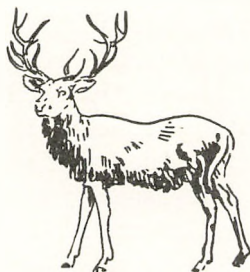
Og den løfter os ud over det særprægede og karakteristiske, vi Danske kalder det *d a n s k e*, og viser os, at der er noget, vi ikke har for os selv alene, men er fælles med andre om; men netop derfor taler den ogsaa stærkere til det Danske i vore Hjerter end mange af vore nu for Tiden formanende og sikkert velmenende „danske“ Foredrag er i Stand til. Det Danske maa ikke blive en Modesag eller en Agitationssag, men en Hjertesag, som det er for mange af

vore Kunstnere, der taler ud af noget og ikke formående om noget.

J. Sloth Nielsen.

Jeg bringer alle, jeg kom i Forbindelse med i min halv-
andetaarige Virksomhed ved Skolen, en Tak og Hilsen med
Ønsket om en god Jul.

J. S. N.

Paa Julebesøg hos vore Digtere.

DA jeg en Gang havde Lejlighed til at deltage i Op-læsningsøvelser hos kgl. Skuespiller Jerndorff, fortalte han, at det, der havde grebet ham mest som Barn, var, at H. C. Andersen en Jul havde fortalt ham og hans Søskende om „Lille Idas Blomster“ og „Den lille Pige med Svovlstikkerne“. Om denne Juleoplevelse fra Barndoms-tiden sagde Jerndorff: „Han fortalte saa levende, at vi ligesom saa den lille Pige sidde i en Krog mellem to Huse. Store Taarer trillede ned ad det store Barns Kinder og vores med, da han inderligt og varmt fortalte om, da hun saa det dejlige Juletræ, hvor tusinde Lys brændte paa de grønne Grene, og hun saa Julelysene stige højere og højere op og blive til Stjerner. En af dem faldt, „men naar en Stjerne falder, gaar der en Sjæl op til Gud.“ Jeg hører endnu gamle Jerndorff sige: „Det var usigeligt, som han fortalte.“ —

H. C. Andersen har i Eventyret om „Den lille Pige med Svovlstikkerne“ fortalt om alt, hvad fattige Børn ikke kan faa til Jul, men som de har Lov at drømme om. Dejligt er det, at han alligevel giver det fattige Barn det allerbedste: et evigt Samliv med gamle Mormor hos Gud.

Det kunde være fristende at lade H. C. Andersen fortælle om Grantræet, om da det stod i sin straalende Pragt i en dejlig stor Sal den ene Aften og den næste paa Loftet, ribbet for al sin Stads, og tænkte paa sin Barndom og sin tabte Lykke, men vi maa sige Farvel til Eventyrdigteren og takke ham for den Rigdom, han har givet store og smaa i sine Eventyr.

En anden Digter, der i Rigdom og Dybde ikke kan maale sig med H. C. Andersen, men som dog er i aande-

ligt Slægtskab med ham, er Børnevennen og Forfatteren Leopold Budde. Han er vel den, der har givet os de bedste Julefortællinger; thi ogsaa han lader os se hjem, hvor Ensomheden ruger selv paa en Juleaften, men han sørger altid for, der bliver lændt Jul, saa Hjerterne fyldes af Tak og Glæde.

I den lille Visit, vi aflægger ham, hører vi ham sige de første Linjer til „Julegildet paa Ravnsholt“: „Du milde, dejlige Jul, du som fik Glædens Budskab at bringe alle os Adams Børn, saa mange som vi er, velsignet være du, hver Gang du paany bringer din festlige Glæde til den fattigste Vraa som til den riges Boliger, ti Fo'd velsignet være du hver Gang du paany lærer den af os, der fik en Broderpart af Lykken i Arv, at dele lidt deraf med den fattigste blandt sine Brødre.“ — Efter denne Indledning fortæller saa Budde dejligt om det Julegilde, der endte i den Glæde, det er at give mere end at modtage. Fortællingen slutter med de Ord: „At være glad paa sin egen enfoldige Maade og gøre andre glade, som man formaar, det er det eneste Julegilde, der kan gøre Hjertet glad og Sindet let.“

Lad os ogsaa se ind i Lektorboligen ved Sorø Akademi. Der bor Ingemann og hans elskede Lucie. Ene holder de Jul sammen, men de er begge lykkelige og glade i Hu. Det er ligesom vi hører Digterens Julesalmer: „Glade Jul, dejlige Jul“ eller „Julen har bragt velsignet Bud.“ Det er Salmer, der den Dag i Dag er saa inderlig knyttet til Julen, og som ethvert Barn synger med Glæde. ---

Ingemann har ogsaa andet at fortælle os om Julen. I „Prins Otto af Danmark“ fortæller han om en fredløs og ensom Riddersmand fra Danmarks Trængselstid, der ogsaa trængte til at føle lidt af Ve'signelsen fra selve Julens Herre; det er om ingen ringere end Niels Ebbesen paa Brattingsborg. Midt i sin Strid og Trængsel trænger han til at føle Freden for oven. Hans Hustru forbereder alt til festlig Aften, og Børnene følger hende i nysgerrig Forventning om de smaa Juleaftensglæder, de skulde overraskes med. Det samme har Ingemann sikkert selv oplevet, ikke

alene i sit eget Barndomshjem i Thorkildstrup Præstegaard, men ogsaa i andre Hjem. Niels Ebbesen er en fredløs Mand, Biskop Svend af Aarhus har fordømt hans Daad, og Kongen er imod ham, derfor er han tung i Sind. Men som de skulde gaa til det festlige Julenadverbord, der stod dækket i Højenloftssalen, forkyndte Kurerens Horn fra Portaarnet, at en fremmed ønskede at indlades. En Krigsmand meldte, at det var den djærve Ribebisp Jakob Split, der ønskede at holde Jul hos Niels Ebbesen. Med denne fromme og stærke Bisp holdt ogsaa Julen sit Indtog paa Brattingsborg. Hans Trøstens Ord giver baade Frimodighed og Oplivelse, og der lægger sig Fred i de bekymrede Sind, saa unge og gamle paa Niels Ebbesens Borg oplevede en Jul, der gav Mod i Trængselstiderne. Selv Volle, „den sorte Svend“ maatte erkende, at han i Bisp Jakob havde fundet sin Overmand, da denne tog sig for at omvende den sorte Sjæl.

Ja, hvor kan der tændes Jul, saa Glæden vælder frem, naar man faar et Møde med et uforfærdet Menneske, der er stærk og fast i sin Tro, og som ligesom kan lette Byrderne fra ens Sind ved at vise hen til ham, der bar al Verdens Synd. I denne Skildring har Ingemann givet os et herligt Julebillede, som det er værd at fordybe sig i.

En anden Ribebisp, rigtignok af en hel anden Støbning end den uforfærdede Mester Jakob, har gribende og dybt sunget i samme Aand:

Naar Hjertet sidder mest beklemt,
da bliver Glædens Harpe stemt,
at den kan bedre klinge,
og knutse Hjerter føler bedst,
hvad denne store Frydefest
for Glæde har at bringe.

Det er Hans Adolf Brorson, som midt i Pietismens Tid blev en sand kristelig Folkesanger og Juledigter. Ogsaa han kendte til sjælelig Vaande. Faa har fristet saa meget Sorg som han. Han kendte til dette at have et beklemt og knust Hjerter, og vel netop derfor kunde han synge saa trøstende for andre.

Til Julen 1732, da han var Præst i Tønder, udkom en

lille Bog paa 32 Sider med Titel: „Nogle Julesalmer, Gud til Ære og kristne Sjæle, især sin elskelige Menighed til Opmuntring til den forestaaende Julefest, enfoldig og i Hast sammenskreven af H. A. B.“ Heftet indeholder kun 10 Salmer; men de fleste af dem er blevel dyrebare for den danske Menighed. Den første af Salmerne er den ovenfor anførte, som hører til de Julesalmer, der aldrig vil forgaa. Det er da ogsaa den, han sidder og nynner paa, da vi lukker Døren op paa Klem og ser ham sidde lænet tilbage i Rococostolen ved Skrivepulten. Sorgens og Svaghedens Mærke staar at læse i hans Ansigt. Han er træt af Dagens Arbejde og tager sig et Blund i den store Stol ved Kaminen, hvorfra der breder sig en mild Varme og et lysende Ildskær ud i Stuen. Midt i Stilheden hørtes fra det tilstødende Værelse spinkle Toner fra et Spinnet. Det er atter Julesalmen: »I denne søde Juletid —«. Ord og Toner passer saa godt herinde i den gamle Salmedigters Stue. Det er Trøstens Ord baade for ham selv og andre. Mange af hans Børn døde som smaa. Hans ældste Søn blev i sit 12'te Aar sindssyg og maatte altid holdes indespærret i et Værelse. Der fortælles, at en fattig Mand en Gang kom ind til Biskoppen. Han saa sig om inde og ude og synes Jo nok, at Biskoppen havde det fiot i alle Maader. Og saa sagde han: „De, Hr. Biskop Brorson, har sunget saa meget om Kors og Trængsel, men De kender vist ikke selv meget dertil.“ — Biskoppen svarede intet, men tog Manden ved Haanden og førte ham hen til et lille Kammer, hvor der for Døre og Vinduer var sat Jernstænger. Bag ved Stængerne sad et sindssygt Menneske (Biskoppens Søn) og stirrede ud med vilde Øjne. Saa forstod Manden, at ogsaa Biskoppen havde sit Kors at bære.

Venlig Hilsen og glædelig Jul fra

Th. Madsen.

Aaret, der svandt...

Vi er Haabets Børn, vi unge,
det skal vise os paa Vej
mod det Maal, som svigter ej.

SAA gik vi ind i den anden Krigsvinter, og selv om vi snart skal tage Afsked med den sidste Kaffe og regne med Indskrænkninger paa flere Omraader, saa har vi dog ingen egentlig Grund til Klage. Vi kan spise os mæt hver Dag, og vi faar vist ogsaa de Næringsstoffer, vi skal bruge, ja, der er jo dem, der vil mene, at vi lever sundere end under mere normale Forhold. Der er vel heller ingen, der ligefrem gaar og fryser; i alle Tilfælde bliver der jo i et demokratisk Land som Danmark sørget godt for Fordelingen af de nødvendigste Livsfor nødenheder.

Alligevel kan man til Tider gaa og føle sig ængstelig. Usikkerhed og Uvished om, hvad Fremtiden vil byde, kan godt lægge sig som et Tryk over Sindet, og man maa kæmpe haardt for at faa det jaget bort.

Men det, der i egentligste Forstand holder os oppe, ja, giver os Lyst og Mod og Kraft til Dagens Gerning er nok Haabet.

I sin Bog om den nordiske Folkehøjskole skriver afdøde Forstander Ludvig Schrøder:

»Det er ofte blevet fremhævet, hvilken Betydning Folkehøjskolen har haft for vore praktiske Erhverv, særlig da for vort Landbrug. Men mere at betyde har den dog haft, hvor den har styrket Livsmodet hos forsagte unge Mennesker, hvor den har givet dem et lyst Haab til Led-sager under Livets Kampe, og hvor den har hjulpet dem til at finde deres Selv, deres Hjerte, saa de blev stærke til at tjene, hvad der var større end dem selv.«

Schrøder siger dér, at størst Betydning har Højskolen haft, hvor den har styrket Livsmodet og givet de unge et lyst Haab til Ledsager under Livets Kampe. Det er nok ogsaa dér, Højskolens Opgave ligger i Dag.

I min Ungdom sang vi:

Vi er Haabets Børn, vi unge,
det skal vise os paa Vej
mod det Maal, som skuffer ej.

Den Gang var det jo alligevel saadan, at blot de unge dygtiggjorde sig til en Gerning, saa laa Gerningen der ogsaa. Det er knap saa ligetil i vor af Arbejdsløshed saa stærk prægede Tid. Det er derfor ikke saa mærkeligt, om de nuværende Tider slider haardt paa Menneskene, baade paa unge og ældre.

Det værste er dog, naar Mismodet stikker sit uhyggelige Hoved frem. Hvem, der kender lidt til Mismodets Spøgelse, véd, at der skal kæmpes haardt for at faa det jaget paa Flugt. Mismodets Sind giver slappe Muskler og trætte Hænder; man har den største Lyst til at opgive det hele. Og Menneskene bliver saa let haarde imod hinanden.

Ingen Tid er man mere tilbøjelig til at saare andre, som naar man er knuget af Mismod. Man giver efter ud fra den Betragtning, at man trænger til at faa Luft, og Sandheden skal frem, selv om den er ilde hørt, og saa er det jo slet ikke Sandheden, man fører frem, for Sandheden er altid noget med Kærlighed, Haab og Tro.

Mismodet kan saa let saare og ødelægge Venneforhold, og det hindrer de opbyggende Kræfter i at finde sammen til nyttigt Arbejde.

Der er en gammel Legende, der lyder saaledes: »Djævelen holdt engang en Udstilling af de Redskaber og Hjælpemidler, han benyttede for at ødelægge Menneskesjæle. Det var en stor og fyldig Udstilling, der var mange mærkelige Redskaber, som man slet ikke vilde tro kunde bruges til dette. Da han saa blev spurgt om, hvilket han regnede for at være det bedste Redskab, fandt han en lille, uanseelig Tingest frem, en, som man slet ikke havde

lagt Mærke til, og han sagde, naar alt andet svigter, saa kan det i Reglen gøre det. Det var Mismodet.«

Men vi vil ikke lade os binde af Mismodet, for

vi er Haabets Børn, vi unge,
det skal vise os paa Vej
mod det Maal, som skuffer ej.

Derfor siger vi:

Løft dit Hoved, du raske Gut!
om et Haab eller to blev brudt,
blinker et nyt for dit Øje,
straks det faar Glans fra det Høje,

Ja, det er det forunderlige ved Haabet, at der altid følger noget godt med, det er Glansen fra det Høje, for Haabet kan kun virke i det godes Tjeneste. Har Mismodet været ved at faa Tag i én, og man saa fatter nyt Haab, saa er det ligesom alt det vanskelige forsvinder, og man føler Kræfterne vende tilbage.

Haabet er som en Engel, der tager os i Haanden og leder os over, hvor vi ikke turde vove Springet, da vi var knuget af Mismodet.

Ved en flygtig Betragtning, synes Haabet noget usikkert. Vi faar ikke altid det, vi haaber paa, det skyldes maaske til, at vi ikke sætter nok ind paa at vinde det, for Haab lykkes aldrig uden Kamp, ja, og selv om vi synes, at vi kæmper bravt, saa er det endda ikke sikkert, at det lykkes for os. Det er vel fordi, vi kun er smaa Mennesker, der ikke altid ser saa klart og ofte vil noget, som ikke er til vort bedste; men kan vi altid tro paa, at Gud kun vil det bedste for os, saa har vi i Reglen let ved at forsone os, og saa blinker der et nyt Haab for vort Øje.

Men det var Aaret, der svandt, jeg skulde fortælle lidt om.

Det var med nogen bange Anelser, vi begyndte Vinterens Arbejde. Vi havde ordnet Mørkelægningen i Oktober, og naar vi prøvede at rulle ned, syntes vi, det hele saa saa sort og trist ud. Vilde der ikke let komme til at hvile noget mørkt og trykkende over Skolearbejdet under saadanne Forhold? og vi vilde dog saa gerne byde

vore Elever en lys og god Vinter. Og hvordan skulde vi kunde gennemføre Rationeringen? Vi huskede jo fra den forrige Krig de mange Vanskeligheder med Lys og Varme og Ernæringssspørgsmaal. Og saa gik det, som det saa ofte gaar, at det man ængstes mest for tit gaar meget lettere end ventet.

Mørkelægningen voldte ingen Vanskeligheder, det var næsten, som det virkede lunende i mere end en Betydning. Ikke alene holdt det paa Varmen, da den strenge Vinter rigtig satte ind, vi kunde ligefrem glæde os til at komme ind i den lune Skolestue om Morgenen, og det knyttede os stærkere sammen rent menneskeligt.

Paa lignende Maade gik det med Rationeringen. Vi havde i Forvejen gaaet og filosoferet over, om vi skulde tildele hver Elev sin egen Smørkop, og vi havde regnet ud hvor mange Skiver Brød, der kunde blive til hver enkelt daglig, og saa viste det sig, at vi udmærket kunde gennemføre det uden egentlig Rationering. Ja, da Grynrationeringen kom, viste det sig, at vi kun fik tildelt 35 kg om Maaneden, og vi brugte alene til Havregrøden om Morgenen ca. 60 kg., men ved gode Naboers og Venners Hjælp kom vi ogsaa over det. Men billig var det ikke. Vi købte Kartofler for 950 Kr., vi plejer at klare det med 300 Kr. Vor Smørregning kom op paa 2000 Kr. Brændsel var 3 Gange saa dyrt som under normale Forhold, og saadan kunde der jo nævnes adskilligt, men bortset fra dette havde vi en god Vinter. Jeg tror ikke Eleverne mærkede meget til, at det var en Krigsvinter, vi oplevede.

Skolearbejdet formede sig i det væsentlige som de foregaaende Aar. Vi begyndte med et godt besøgt Aabningsmøde, hvor Sloth Nielsen og jeg talte. Den 4. December havde vi et godt Maanedsmøde. Pastor Meldgaard talte om: »Vi er Landsmænd«. Dansk Kvindesamfund havde Møde paa Skolen den 6. December, jeg talte om »at leve i Øjeblikket«.

Foruden vore Cykle- og Spadseture i Egnen var vi sidst i November i Aarhus, hvor vi besøgte »Den gamle By« og Mindeparken, og om Aftenen var vi i Teater og

saa Johannes Buchholz' »Den store Fest«. Midt i December havde vi en fornøjelig Sammenkomst for gamle Elever. Der blev danset, og en Sang, skrevet af Eleverne om Skolearbejdet, blev sunget ved Kaffebordet og gjorde stor Lykke.

Men Tiden gaar som bekendt hurtig paa en Skole, inden man rigtig faar tænkt sig om, staar Julen for Døren, og alle glæder sig til den forestaaende Højtid.

Den sidste Aften før Juleferien samledes vi med Lærere og Elever i Stuerne. Sloth Nielsen læste Historien om en Mor og viste Lysbilleder til, og der blev spillet og sunget og ønsket glædelig Jul.

Det er Vinter.

Den første Tid efter Juleferien er gerne en Arbejdets Tid. De unge, der ønsker Kontroluddannelse, er hurtigt klar over, at Tiden skal udnyttes, hvis de skal naa det hele. Aftenerne maa tages med, og saa kan det endda knibe med at blive færdig.

Men et Højskoleophold skal jo ikke alene være Lektuelæsning; der skal ogsaa være Tid til kammeratlig Samvær, Diskussion om Tidens Problemer, og lidt Musik ind

imellem kan ogsaa sætte Humøret op. Naar de 3 Harmonikaer kom i Gang oppe paa Værelset over mit Kontor, var jeg ikke i Tvivl om, at »Kontrollerne« maatte lade Regneopgaverne hvile.

Vinterens store Begivenhed er vel nok Fastelavnsfesten. Det er en Fest, vi altid glæder os til, ikke alene selve Festaftenen, men ogsaa Forberedelserne giver mange fornøjelige Stunder. Først er det spændende at se, hvem der vil og tør optræde paa de skraa Brædder, og under Indøvelsen lægger man Mærke til, hvorledes de optrædende lidt efter lidt forandres og omformes, for til sidst, naar den store Aften oprinder, at optræde som øvede Skuespillere. Det var Høstrups »Den tredie«, der skulde opføres.

Paa Grund af Mørkelægning maatte vi jo ikke hænge den røde Lygte ud, men derfor kunde vi alligevel melde fuldt Hus, da Klokkeren ringede ved 19-Tiden, og alle var samlet i Gymnastiksalen.

Som sædvanlig skilte Skuespillerne sig smukt ved Op-gaven, det var en Fornøjelse at se, og Bifaldet var vel-fortjent. Da Salen var ryddet, tog Dansen sin Begyndelse. Efter Kaffe-pausen var der Radioavis med Vejr-meldinger og mange interessante Oplysninger om Livet og Forhol-dene paa Skolen, og da jeg Kl. 1 meddelte: »Nu faar vi den sidste« var alle sikkert enige om, at det havde væ-ret en i alle Maader god og festlig Aften.

Om Mandagen havde vi forskellige Kraft- og Intelli-gensprøver oppe i Salen.

Efter Fastelavnsfesten falder der atter Ro over Sko-learbejdet, nu er der kun godt en Maaned tilbage, og der er meget, der skal naas.

Foruden vore almindelige Landbrugskursus havde vi et 8 Dages Kursus for Jydsk Haveselskab. Det sluttede Aftenen før Fastelavnssøndag, og det faldt da naturligt at holde Generalprøve paa »Den tredie«. Desuden viste Konsulent Gylling nogle smukke, farvelagte Lysbilleder fra engelske og danske Haver. Der var indbudt en Del Gæster fra Egnen, og ved Kaffe-bordet blev der talt for

at faa oprettet en Afdeling for Odderegnen under Jydsk Haveselskab.

Ud i den kolde Sne.

De sidste Par Dage i Marts havde vi Afgangsprøve for Kontrolassistenter, der alle bestod med gode Resultater, og alle, der ønskede det, fik ogsaa Plads.

Og saa kunde vi slutte Vinteren i Taknemlighed over, at vi, trods Krigstid og Mørketid, havde faaet Lov til at samle dansk Ungdom i nogle Maaneder, og det er vort Haab, at de har faaet Værdier med herfra, der kan være dem til Hjælp i deres fremtidige Livsgering.

Foraaret kom sent. Vinteren havde atter i Aar bundet vor gamle Jord og vilde nødig slippe sit Bytte. Der var ikke meget at lave i Haven før sidst i April, til Gengæld var der nok at gøre inde med Rengøring, Kalkning, Maling og Tapetsering, alt skulde jo være i Orden til de unge Piger kom.

Den 4. Maj (Søndag) hejste vi Flaget, og vi kunde byde velkommen til en betydelig større Flok unge Piger end Aaret før, men Solen kunde ikke rigtig faa Magt over Kulden, og vi maatte til at fyre i Skolestuen.

Men hvad gik der dog af den gamle Kakkellovn? Det vilde hverken trække eller brænde i den, og Røgen drev ud i Skolestuen. Det havde vi dog aldrig været ude for

før. Da vi fik det nærmere undersøgt, viste det sig, at Raagerne havde stoppet Skorstenen fuldstændig til og bygget Rede i Toppen. Da vi saa endelig fik rensed ud, havde vi det lunt og godt inden Døre.

Maj Maaned er vel nok den Tid, der er mest Ro over Arbejdet, og det viste sig hurtigt, at de unge Piger var kommet for at faa noget ud af Sommeren. Der blev arbejdet godt, og de gik op i det med Liv og Lyst.

Da Kulden endelig blev jaget paa Flugt, og Sommeren holdt sit Indtog, var vi ogsaa blevet indstillet paa at nyde den i rigt Maal. Vi maatte have Cyklerne frem og ud i den fri Natur til Skov og Strand for at se noget af det smukke Hads Herred.

Ogsaa Turen til Aarhus maa nævnes.

Vi aflagde Besøg i F. D. B.s Fabriker i Viby og kørte videre til Aarhus, hvor vi saa de kendte Steder og havde i det hele taget en udmærket Tur.

Naar vi er kommet ind i Juni melder Spørgsmaalet om Elevmødet sig, og har vi først begyndt at tale om det, er der i Reglen ikke langt til Handling, og der er meget at forberede. Underholdningen er vel nok det, der optager Sindene stærkest. Hvad skal vi lave i Aar? Hvad har der været spillet de foregaaende Aar? »Under Midsommertræet«, »Himmelbjergpræsten«. Det var vel nok store Opgaver. Vi skulde dog ikke gerne staa tilbage i Aar, da der er saa mange Piger. Det blev Heibergs »De uadskillige«, og saa gik man i Gang med Indøvelsen. Det var ogsaa en stor Opgave, og der maatte ofres adskillige Aftener, men da Elevmødet oprandt, var alt i Orden.

Vi har jo udvidet Elevmødet de senere Aar til ogsaa at omfatte Lørdag Aften, og vi har kunnet glæde os ved god Tilslutning. Vi samlede i Gymnastiksalen, og her bød jeg velkommen til de mødte, og Sloth Nielsen læste Chr. Richardts smukke Digt »Vort Land« ledsaget af nogle udmærkede Lysbilleder. Bagefter drak vi Kaffe og sang Aftensang.

Søndagen oprandt med straalende Solskin og glade

Ansigter. Efter Morgensangen samledes vi i Haven og sang: »Hil dig vor Fane«, medens Flaget gik til Tops. Det var en god Begyndelse paa Dagen.

Som sædvanlig kom der mange for at overvære Guds-tjenesten i Valgmenighedskirken, og Skolestuen, der var lavet om til Spisesal og smukt pyntet, blev næsten fyldt, da Middagsklokken lød.

»De uadskillelige.«

Jeg synes næsten Tiden fra Middag og til det egentlige Møde Kl. 3 er noget af det fornøjeligste. Ikke alene ser man de mange glade Ansigter rundt omkring i Haven i Smaagrupper iøvrigt optaget af at diskutere eller fortælle Oplevelser, men ogsaa naar der med korte Mellemrum dukker nye Ansigter op. Man kan ligefrem se Forventningen om at opleve en god og festlig Dag, og i det Haandtryk, man faar, er det, som noget varmer helt ind i Hjertet, derfor er det saa let at byde rigtig hjertelig velkommen.

Kl. 3 samledes vi i Haven og Sloth Nielsen og jeg talte. Derefter holdt Elevforeningen Generalforsamling,

som jeg ledede, da Formanden Laurits Laursen var forhindret i at give Møde.

Atter er der Tid til at opfriske gamle Minder inden Klokken lyder til Aftensmad.

Kl. 8 samledes vi atter i Haven, og vore flinke Skuespillere underholdt den ret store Forsamling et Par Timer og høstede velfortjent Bifald. Endnu var der Tid til en lille Svingom oppe i Gymnastiksalen, og Dagen sluttede ved Midnatstid med Aftensang og Tak for den gode Dag.

Det er næsten som en Hvile at komme rigtig i Gang med Undervisningen igen efter de travle Dage med Elevmødet. Nu kan man helt samle Tankerne om det, der fortælles, og det var en lydhør Flok at tale til.

Det har været en Tradition i flere Aar, at vi skulde paa en 3 Dages Tur i Rutebil til Sønderjylland og Flensborg, ja, helt ned til Slesvig og Dannevirke. Det er der sat en Stoppor for i disse Tider, men heldigvis har vi vore Cykler, og selv om man ikke kan naa saa langt som i Bil, faar man til Gengæld flere Indtryk paa selve Turen. Jeg har i flere Aar talt om Vejleegnen, der findes noget af Danmarks skønneste Natur, og da vi havde en Del Elever fra den Kant, var det ret naturligt, at vi lagde Turen der i Aar.

Vi kørte ind over Ejer Baunehøj, som jo ikke længere er Danmarks højeste Punkt, og videre til Vestbirk Højskole, hvor der var stor Ungdomsstævne. Der overværede vi Aakjærs »Himmelbjergpræsten« opført af Elbæk Lærerskoles Elever. Under Forestillingen begyndte det at tordne og regne. Det saa ikke saa lovende ud, for vi skulde nemlig videre samme Aften for at overnatte paa Flemming Efterskole. Men Planen kunde ikke ændres, og i øsende Regnvejr og paa opblødte Veje kørte vi de ca. 15 km og naaede Bestemmelsesstedet ved Midnatstid. Det var rart at komme i Seng, selv om Lejet var noget haardt; men trist var det, om Turen skulde ødelægges af Regn, selv om den var kærkommen for de svedne Græsmarker.

Heldigvis for os blev det herligt Solskin, og Humøret stod atter højt, da vi næste Morgen ved 9-Tiden tog Afsked for at køre videre ind over Uldum, Ølholm og Vindelev til Jelling, som vi naede ved Middagstid.

Efter en solid Frokost var vi rundt og saa paa Seværdighederne først og fremmest Kongehøjene og Runestenene. Turen fra Jelling til Vejle er noget af en Op-

Klar til Start.

levelse. Det er ikke uden Grund, at Grejsdalen er sammenlignet med Rhindalen. Med lidt Fantasi kan man godt indbilde sig, at man kører langs Rhinen med Bjergskraaninger paa begge Sider. Det eneste der mangler er Vinhaverne.

Vi skulde overnatte paa Vejle Ungdomsherberge, der paa Grund af særlige Forhold i Tiden er flyttet ud øst for Byen. Her er ogsaa smukt, de vældige Bakker, der skraaner stejlt ned mod Havet, er vel nok et imponerende Skue.

Næste Dags Formiddag kørte vi ud til Tirsbæk, der ligger smukt omkranset af Skov og Strand, og derfra

kørte vi til Hedensted, hvor vi var inviteret til Kaffe hos Anna Junkers Forældre.

Efter et Par Timers hyggelig Samvær med Leg og Sang hos de gæstfrie Værtsfolk tog vi Afsked, og nu gik det i strygende Fart hjemad, og vi naaede Højskolen til Spisetid, godt trætte men alligevel med en stille Glæde over nogle fornøjelige Dage ude i den fri Natur.

Et Par Dage før Skolen sluttede havde vi et fornøjeligt Grisegilde oppe i Gymnastiksalen, og saa stod vi over for det mere alvorlige at tage Afsked med vore unge Piger, som vi var kommen til at holde af i de 3 korte men travle Sommermaaneder.

Det var derfor ogsaa oprigtige og gode Ønsker, der blev udtalt den sidste Aften, da vi samledes med Lærere og Elever for at tage Afsked.

Vi havde et Par gode 11 Dages Kursus for Husmødre og et godt 3 Ugers Kursus for unge Piger i September.

Vi havde ogsaa et godt Efteraarsmøde sidst i September med Forfatteren Richardt Gandrup og Pastor Prenter som Talere. Om Aftenen var der Oplæsning af Landstingsmedlem, Fru Malling Pedersen. Desværre var Tilslutningen ikke saa stor, det kniber tit at samle Folk i Odder til den Slags Møder, egentlig ikke nogen Arbefaling for Befolkningen som vi ellers er kommen til at sætte stor Pris paa og holde af.

Jeg har vel ikke Lov til at slutte min Beretning uden at nævne, at vi holdt Sølvbryllup den 3. December. Egentlig var det vor Mening at holde det i Stilhed, men vi opdagede, at adskillige vidste det og ventede, at vi vilde fejre Dagen. Og vi fortrød det ikke, det blev en rigtig Festdag for os. Vi havde indbudt vore nærmeste Naboer og Venner til Frokost Kl. 12, og der blev naturligvis holdt Taler for os og Børnene og Hjemmet. Vi modtog en Mængde Gaver, Blomster og Telegrammer, og vi slap heller ikke for Deputationer fra Kirkebakkevenner, Landboforening og Husmandsforening. Den sidste Del af Dagen formede sig som Familiefest, og skønt vor Familie bor længere borte, var de mødt baade fra

København, Sønderjylland og en hel Bilfuld fra Herning. Børnene var naturligvis hjemme. Børge bliver jo færdig til Sommer og Eigil skal op til 1ste Del. Gunnar har faaet Plads paa en Gaard ovre ved Kerteminde.

Selv om vi ikke kan melde fuldt Hus, har vi ogsaa i Vinter en Del flere Elever, end vi har haft de sidste Aar. Der er jo i det hele taget mange paa Skole i Vinter, og

vi haaber, det maa blive ved. Vi tror, at Højskolen har en Opgave at løse i en trang Tid. Det var jo efter 64, at Højskolen kom til at betyde saa meget for det danske Folk. Vi ved ikke, hvad Fremtiden vil byde eller kræve af os, men vi ved, at Hjem, Skole og Kirke er det bærende i et Folk. Maatte den danske Ungdom, ja, hele det danske Folk rigtig forstaa dette, at »end er der en Gud for oven, der raader for Danmarks Sag«.

Vi gaar ind i det nye Aar med Haab, og vi siger Tak for Aaret, der svandt.

Elisius Johnsen.

TIL

Far og Mor

★
★

3. December 1941

Mel.: Ud gaar du nu paa Livets Vej.

Vi altid elsket har vort Hjem
og Far og Mor og alt med dem.
Det var os kært i Lyst og Nød,
saa meget det for os betød.

Vi har et Hjem saa godt som faa,
ja, vi vil skønne og derpaa,
vi føler, at den Arv, I gav,
den skaber os en Tryghed brav.

Vi har i Fader, Moder her
et godt Eksempel hver især.
Naar paa vor Vej vi vælge maa,
de Raad, I gav, vi tænker paa.

Vi føler Sammenholdets Magt,
med Far og Mor vi staar i Pagt.
Vi tænker paa det gamle Ord,
at »Enighed gør stærk og stor«.

Vi altid Hygge hos jer fandt,
de Minder os til Hjemmet bandt,
vor' Tanker krydses paa vor Vej.
Vi aldrig glemme vil jer, nej!

Jeres tre Drenge.

Vore Husdyr og Vinteren.

J den mørke og kolde Vintertid, der nu nærmer sig, nedsættes Kvægets Modstandsevne mod mange Sygdomme, fordi de staar inde, faar maaske en meget ensidig Kost, for lidt Motion og frisk Luft.

Foruden nedsat Modstandsevne mod Sygdomme kan Dyrene faa udprægede Mangelsygdomme, en af dem er Fosforrose, ved Fosforrose forstaaes alle Sygdomme, der stammer fra Fosforsyremangel, enten denne fremkaldes direkte, ved et lavt Indhold af Fosforsyre i Foderet eller indirekte, ved at tilført Fosforsyre udskilles i Stedet for at bruges til Syntese i Organismen. Mangelsygdommenes Symptomer har været kendt i mange Aar, allerede i 1770 opdagede en Franskmand, at det vilde Kvæg i Sydafrika kastede sig over alt dyrisk Føde, han saa dem æde Padder og Krybdyr og desuden Kadaver, der laa spredt paa Prærien.

I disse Egne døde Kvæget i Massevis af en Sygdom, der paa Hollandsk kaldes Lamsiekte, de mest iøjnefaldende Symptomer er en Lammelse af den tværstribede Muskulatur. I Løbet af de følgende 150 Aar vedblev denne Sygdom at rase, ikke blot det vilde, men ogsaa indført Kvæg døde i Massevis.

I Begyndelsen af dette Aarhundrede blev en Hollænder klar over den rette Sammenhæng.

Græsset i de paagældende Egne var meget fosforsyrefalt, og Kvæget forsøgte at tilfredsstille deres Fosfortrang paa anden Maade, derfor aad de baade levende og døde Dyr.

Kadaverne var ofte inficeret med Giftstoffer fra en Bacterie, og dette foraarsagede den nævnte Sygdom, saa snart alle Kadaverne blev fjernede, fik Kvæget ikke mere Lamsiekte, men der udvikledes en Sygdom, der lignede

Rachitis, denne Sygdom kan forebygges baade hos unge og ældre Dyr ved Tilførsel af Natriumfosfat, der kan tilsættes Drikkevandet.

Svinets Stivsyge er i de fleste Tilfælde ikke Rachitis, men en Tilstand, der er fremkaldt ved Kalciummangel i Foderet. I de fleste Tilfælde faar Grisene en stiv Gang og lidt Muskelkrampe, men ved stærk Kalciummangel faar Dyret tetoniske Anfald, disse indledes med en stærk Temperaturstigning, Dyret ligger og puster, Huden bliver blodigrød, og der udbryder voldsomme Krampe, et saadant Anfald vil til medføre Døden.

Sygdommen kan forebygges ved passende Tilførsel af Kalcium i Foderet f. Eks. følgende Mineralstofblanding pr. kg Korn:

- 13,5 g Kalciumfosfat (sekundært).
- 8 g Kalciumkarbonat.
- 2 g Natriumklorid.

I vor moderne vitaminiserede Tid, maa man være klar over, at Tilskud af Vitaminer til vore Husdyr i al Almindelighed ikke er nødvendigt, fordi Vitaminer er, hvad der kan kaldes Depotstoffer, det vil sige Stoffer, som de større Husdyr kan optage i Legemet til senere Brug.

Da Husdyrene gennemgaaende faar mange Vitaminer om Sommeren, vil de have saa meget optaget i Legemet, at Vinteren kan klares.

Malkekøerne vil sikkert i den kommende Vinter sætte Ydelsen stærkt ned, en medvirkende Aarsag hertil er Proteinmangel. Vore Tilførsler udefra, af de proteinrige Kraftfodermidler er lukkede, det gælder derfor om at producere saa meget Protein herhjemme som muligt.

Det maa haabes, at de fleste danske Landmænd er klar over dette Forhold, og har sikret sig, ved at dyrke kvælstofrige Planter og ensilere Roetoppen; ved Ensileringen faaes et meget mere koncentreret og proteinrigt Foder, end af den grønne Roetop.

K. Toftegaard Andersen

Meddelelser.

Siden sidst er følgende blevet gift:

Marie Karstoft 29.
Knud Klarskov 36-37.
Folmer Jensen 37-38.
Lilly Kruse 37.
Erna Jensen 37.
Gerda Juhl 38.
Johanne Pedersen 39.
Grethe Nørgaard 40.
Lærerinde, Frk. Rigmor Jensen, Vejle.
Lærer M. Dreisler, Odense.

Vi ønsker de nygifte hjertelig til Lykke!

Hallo! Hallo! Her er Odderkredsen i København! Vi har det stadigvæk godt, og vi har mange hyggelige Aftener sammen, hvor vi fordyber os i de kære gamle Minder fra Højskoletiden og synger de gamle Sange i Højskolesangbogen.

I Aarets Løb har der ikke været nogen videre Tilgang af nye Medlemmer, men vi haaber det bliver bedre til næste Aar. Iøvrigt har vi haft det godt i det forløbne Aar, vi har foretaget mange dejlige Udlugter i Københavns skønne Omegn paa Sommeraftener og Søndage.

Som det fremgaar af nedenstaaende Underskrifter er tre af Kredsen's Medlemmer bleven gift siden sidst, de to med hinanden og den tredje med en helt fjerde.

Og saa inviterer vi atter alle Odderelever, som kommer til København for længere eller kortere Tid, til at være sammen med os, og vedkommende kan henvende sig skriftlig, personlig eller telefonisk til en af os.

Endelig hilser vi alle vore Venner og Bekendte nær og fjern. Glædelig Jul! Godt Nytaar!

Betty Østergaard,
Løngangsstræde 21, K. C. 15738.

Edvin Lindquist,
Nordfeldsvej 17³, Brønshøj.

Martha Jacobsen,
Vesterbrogade 54¹, V.

Ejner Nyboe,
»Vasehøj«, Veksø.

Marie og Johs. Nyboe, »Vasehøj«, Veksø.

Edith og Jørgen Andersen, Tornebuskegade 5, K., Palæ 8785.

Hilsen til Aarsskriftet. En rigtig glædelig Jul samt et godt Nytaar ønskes Familien Johnsen, Lærere, Venner og Kammerater fra Vinteren 1935-36. — Venlig Hilsen til alle.

Peder Bøgh, Tolderlundsvej 82, St., Odense.

En glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes Kammerater og Venner fra Højskolen.

Ida Karstoft, Børnehjemmet »Lyshøj«, Sønderborg.
Inge Kaufmann-Mathiesen, Aabenraavej 13, Sønderborg.

En rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes Venner og Bekendte. — Med venlig Hilsen

Petra J. Thyregod.
Kaj Lykke Sørensen, Malling.

Glædelig Jul og et godt Nytaar ønsker jeg mine Venner og Kammerater, Familien Johnsen, Lærere og Lærerinder. Tak for de dejlige Dage i Sommeren 1936.

Karen Nielsen, »Søndergaard«, Fjerritslev.

Alle Aarskriftets Læsere, Familien Johnsen, Lærere, Lærerinder og Kammerater, sender jeg herigennem min Julehilsen samt Ønsket om et godt Nytaar for os alle og for vor Land Danmark.

Johanne Olsen, Sommeren 1929.

En venlig Hilsen og Ønsket om en glædelig Jul og et godt Nytaar til alle Venner og Kammerater paa Odder Højskole.

Henrik Rasmussen, (32-33), Studshoved, Odder.
Folmer Rasmussen, (31-32), P. Fabersg. 19² tv, København N.

Hilsen til Lærere, Kammerater og Venner fra Odder Højskole med Ønsket om en glædelig Jul og et godt Nytaar.

Niels og Kristian Bach, »Dalhøj«, Fjerritslev.

Hilsen til gamle Venner fra os alle tre paa »Lindely«.

Svend Lykke, Olga og Laurits Laursen

En glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes alle Venner og Bekendte.

Anna Laugesen, Søndergade, Ejstrupholm.
Sara Kurstoft, Mindegade 8, Herning.

En glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes Venner og Bekendte fra Vinteren 39-40.

Jens Anker Berg, Draaby, Ebeltoft.

En rigtig glædelig Jul samt et godt Nytaar ønskes alle jeg lærte at kende paa Odder Højskole Sommeren 1937.

Anna Møller, Holme Central pr. Ebeltoft.

En rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes alle Venner og Bekendte fra Højskolen.

Magda Petersen, Vanggaard, Attrup pr. Trustrup.

En rigtig glædelig Jul samt alt godt i det nye Aar sendes alle.

Anna Bertelsen, Østre Allé 64¹, Aalborg.
(Sommeren 1937).

Mine bedste Ønsker om en glædelig Jul og et godt Nytaar sendes alle mine Venner og Bekendte fra Sommeren 1935. — Tak for Aarskriftet med »Aaret, der svandt«. — Venlig Hilsen

Metha Andersen, Stubdrup pr. Jerlev, Vejle.

En rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes Venner og Bekendte.

Johanne Balle, Arden.

En hjertelig Julehilsen til Familien Johnsen, Lærere og Lærere-
 inder og alle mine Venner og Kammerater fra Sommeren 1941.

Ega Jensen, Lillearden.

Alle Aarsskriftets Læsere ønskes en rigtig glædelig Jul og et
 godt Nytaar.

*Doris Johansen, Elektricitetsværket, Hedensted.
 (Vinteren 31-32).*

En glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes Venner og Kamme-
 rater fra Vinteren 38-39.

Alfred Johnsen Østerlund, Ollerup Gymnastikhøjskole.

En glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes alle Kammerater
 og Lærer fra Vinteren 1940-41.

*Bakken Hansen, Billum.
 Emil Andersen, Dyngby.*

De bedste Hilsener med Ønsket om en glædelig Jul og et godt
 Nytaar sendes alle Lærere og Kammerater fra Vinteren 1940-41,
 og alle dem som jeg lærte at kende paa Skolen.

Mejerist *Jacob K. Rasmussen, Malkerei »Höftgrube«,
 Viedelbe, Deutschland.*

Hilsen med Ønsket om en glædelig Jul og et godt Nytaar
 sender jeg til alle Venner fra Odder Højskole Sommeren 1937-38.

Karen Larsen.

Mange Hilsener til alle gamle Elever og Kendinge. Vi ønsker
 hinanden en god Jul »trods Mørkets Harne« og længes mod et
 lysere Nyaar.

Elin og Erik Dahlerup-Petersen, Testrup pr. Maarslet.

Vi vil herigennem bringe vor bedste Julehilsen samt godt
 Nytaar til alle Venner og Bekendte fra Højskolen.

*Grethe Nørgaard Madsen, Ejstrupholm.
 Dagny Pedersen, Knudsminde.*

Venner og Bekendte ønskes en glædelig Jul og et godt Nytaar
 samt Tak for Sommeren 1940.

Edith Nielsen. Margrethe Pedersen, Odder.

Venner og Bekendte ønskes en rigtig glædelig Jul og et godt
 Nytaar.

*Erna Møller, »Stenbækgaard«, Ebeltoft.
 Karoline Jensen, »Forriddergaarden«, Odder.*

Venner og Bekendte ønskes en glædelig Jul og et godt Nytaar.

Søren Frislev. Svend Aage Jensen.

Glædelig Jul og godt Nytaar ønskes alle Kammerater og Ven-
 ner med Tak for Sommeren 1941.

Hanna Petersen, Elbæk Lærerskole.

En glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes alle Kammerater
 og Venner fra Vinteren 1937-38.

Alfred Nielsen, Outrup, Nykøbing M.

En rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes Venner og Bekendte. — Med venlig Hilsen

*Dagmar og Troels Svenstrup, 1935-36.
Rude pr. Odder.*

Glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes Venner og Bekendte fra Højskolen.

Svend Poulsen, 1929-30.

En rigtig glædelig Jul og godt Nytaar ønskes alle Venner og Kammerater.

Johannes Sørensen, Aarslev.

Alle Venner og Bekendte ønskes en rigtig glædelig Jul og godt Nytaar. — Med Hilsen

Valborg og Regnar Wulff Rasmussen, Lunddal.

En glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes alle, jeg lærte at kende paa Odder Højskole.

Jørgen Jørgensen, Elbæk Lærerskole.

En glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes alle Bekendte fra Tiden paa Odder Højskole. — Venlig Hilsen

Ingrid Therkildsen, Kodallund pr. Rask Mølle St.

En glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes Kammerater og Venner fra Højskolen af

Johs. Jensen, »Stenslund«.

En rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes alle gamle Elever.

Børge, Gunnar og Ejgil.

Gamle Elever sendes en venlig Hilsen med Ønsket om en glædelig Jul.

Gudrun Iversen.

Vi sender en hjertelig Hilsen til gamle Elever med Ønsket om en glædelig Jul og et godt Nytaar.

Mette og Holger Moseholt.

Gennem Aarsskriftet vil vi gerne bringe alle vor bedste Julehilsen med Ønsket om et godt Nytaar.

Asta og N. Primdahl.

En venlig Hilsen til mine Venner og Bekendte.

Kirsten Hune.

Gamle Elever og Venner ønskes en glædelig Jul og et godt Nytaar.

Anna og C. P. Corneliussen, Lahns­gade 57, Odense.

Aarsskriftet skulde jo ikke alene være Budbringer mellem jer og os, det skulde ogsaa være saadan, at Eleverne derigennem holdt Forbindelsen vedlige indbyrdes. Vi beder jer derfor om at sende os smaa Meddelelser og Oplysninger, som kan have Interesse for Kammeraterne, ligeledes er vi taknemmelig for Artikler. Send det i god Tid, helst inden 15. November til Laurits Laursen, Boulstrup, eller til Skolen. Husk Adresseforandringer.

Det, som vedlagte lille Tryksag fra Højskolebladet er Talsmand for, vil vi gerne anbefale paa det bedste. Højskolebladet bør ikke alene holdes af alle, der har været Elev paa en Højskole, men det bør findes i alle Hjem i Danmark.

Prøv et Kvartal og I bliver Holder af Bladet for Fremtiden.

Vi fortsætter i Aar med at udsende Aarsskiftet pr. Postgiro, det gik helt godt i Fjor, men vi vil bede jer om at sende Kontingentet, 2,25 Kr., omgaaende. Send det Dagen efter, at I har modtaget Aarsskriftet, saa glemmes det ikke, og det er lettere for os.

Vort Ungdoms-Herberge, D. U. H., har været meget godt besøgt, vi har haft 881 Overnatninger.

Fra Kursusudvalget har vi faaet Meddelelse om, at der er bevilget Understøttelse til 28 Deltagere til vort Landbrugskursus i Januar. Det er knap saa mange som vi plejer at have, men til Gengæld har vi nogle flere Elever.

I Sommer havde vi 2 11-Dages Kursus i Husholdning og Kjølesyning for Kvinder med 58 Deltagere. I September havde vi et 3-Ugers Kursus for unge Piger med 8 Deltagere.

Hads Herreds Landboforening indbød som de foregaaende Aar til landbrugsfaglig Dag- og Aftenskole for unge Mænd fra Egnen. Vi havde 2 Hold med ialt 62 Deltagere.

Elevmødet 1942 holdes den 28. Juni. Vi sender jo Indbydelse ca. 14 Dage i Forvejen; men vi vil gerne allerede nu gøre opmærksom paa Dagen, saa I kan holde den fri. Send os et Kort, naar I kommer og kom saa vidt muligt Lørdag Aften.

Vi holder som sædvanlig vor Vinterfest Fastelavns Søndag (den 15. Februar), og for at ingen skal blive glemt, vil vi gerne gennem Aarsskriftet invitere alle. Kom saa mange som muligt! Aftenforestillingen begynder Kl. 7 præ., og selv om vi ikke maa hænge den røde Lygte ud, skulde vi gerne have fuldt Hus. De, der ønsker Natlogi, bedes sende os et Kort. Vi inviterer kun paa denne Maade.

Venlig Hilsen
Marie og Elisius Johnsen.

INDHOLDSFORTEGNELSE:

Julebudet. Digt af <i>C. Hostrup</i>	3
Forlad os vor Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere. <i>Elisius Johnsen</i>	5
Ungdom og Visdom. <i>Jakob Lykke</i>	8
Op og ned. — <i>C. P. Corneliussen</i>	13
De higer og søger. <i>Hakon Christensen</i>	19
Thor og Løke. <i>Erik Dahlerup-Petersen</i>	23
Kræv aldrig mere for dig selv, end du til enhver Tid er rede til at give til andre. <i>Edvin Lindquist</i>	28
Kunst i Ord og Billeder. <i>J. Sloth Nielsen</i>	31
Paa Julebesøg hos vore Digtere. <i>Th. Madsen</i>	39
Aaret, der svandt. <i>Elisius Johnsen</i>	43
Til Far og Mor 3. Decbr. 1941. <i>Jeres tre Dreng</i> e	56
Vore Husdyr og Vinteren. <i>K. Toftegaard Andersen</i>	57
Meddelelser og Julehilsener	59

